

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban évenként:
 Egy évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 c
 Helyben káshoz kordva:
 Egy évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 c
 Vidékre postán szállítva:
 Egy évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 c

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a helyi és országos hírek kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 A szerkesztőség kérésre visszavásárolja vagy megvásárolja nem vállalkozik.
 Hirdetéseket és hirdetőket a kiadóhivatalhoz intézendők.
 Egyet minden évre 3 fillér.

NAGYVÁRAD. május 20.

Tisza az obstructióról.

(—a.) Addig, amíg az obstructió csak a katonai javaslatok ellen folyt a képviselőházban, alig akadt volna az országban egyetlen törvényhatóság is, a mely az obstructió ellen felirt volna. Mióta azonban az indemnitást is megobstruálta a függetlenségi párt és még inkább mióta ennek következtében beállt a törvényen kívüli állapot — egymásután nyilatkoznak a törvényhatóságok az obstructió ellen.

Ezzel pedig tagadhatatlanul gyengül az ellenzék álláspontja. Mert azon ritka szép és impozáns küldöttségekkel szemben, melyeknek felvonulásában nem kicsinyelhető nemzeti erő nyilatkozott meg s a melyeket a katonai javaslatok ellen mozgósított az ellenzék, most majd a kormány a törvényhatóságok obstructióellenes felirataira hivatkozhatik. És minél tovább tart az obstructió, annál több ilyen feliratot fog kapni a kormány.

Pedig ez a kettő tulajdonképpen nincs ellentétben egymással. Az obstructióellenes feliratok nem szólnak a katonai javaslatok mellett, hanem csak az ex-lex megszüntetésére irányulnak. A katonai javaslatoknak törvényerőre való emelkedését megakadályozhatja az ellenzék évekig — nem fog felírni ellene egyetlen törvényhatóság sem, még — Bihar vármegye sem. De az ex-lexben az alkotmány megsértését látják s azért nincs mit csudálkozni felette, hogy napról-napra több törvényhatóság foglal állást az obstructió ellen és nincs mit csudálkozni azon sem, hogy ezt az állásfoglalást hazafias színben tüntetik fel.

E törvényhatóságok közé sorakozott ma Biharvármegye is. Ennek magában véve is nagy jelentősége van. Nagy jelentősége van pedig azért, mert Biharvármegye 13 képviselője közül 10 a függetlenségi párthoz tartozik és nagy jelentősége van azért, mert Biharvármegye ma is — Tisza vármegyéje.

A mai megyegyűlési tárgyalásnak is, mely ezuttal szokatlanul heves volt, az igazi politikai jelentőségét Tisza István gróf felszólalása adta meg. Tisza Kálmán mikor már nem ült a bársonyszékben, ha valami olyant akart mondani az országnak vagy Bécsnek, a mit a képviselőházban alig hallgattak volna meg türellemmel, Nagyváradra jött és beszámolót tartott a néhai Rózsabokorban vagy a Fekete-Sasban, fia István gróf — pedig a megyeház termében mondja el az ilyeneket.

Mai beszédjének is csak a czime szólt a vármegyének, a többi az országházba, vagy inkább Bécsbe volt szánva.

Sok új nem volt abban, a mit ma mondott. Javarászát megírta már az ugrai választókhöz czimzett nyílt levelében. Mégis feltűnt benne kettő.

Egyik az, hogy — mint ő maga beismerte — bár nem tartozott a tárgyhoz, mégis alkalmoszerűnek tartotta elmondani, hogy a katonai javaslatokat, illetőleg a hadsereg fejlesztését szükségesnek tartja. Másik az, hogy az obstructiót feltétlenül elítélte; még azt az obstructiót is, a mit atyja, Tisza Kálmán folytatott és sikerrel küzdött végig az ellenzéken.

A képviselőházi ellenzék bajosan hallja meg Tisza István szavát.

De Budapesten most válságos a helyzet nagyon. Naponkint jönnek a hírek pártválságról, kormányválságról, kabinet-rekonstrukcióról s más effélékről.

Ott talán nem fogja eltéveszteni hatását ez a legújabb bihari szózat, mely nagyon kapóra jön.

Ha ott sem hallják meg — se baj! majd meghallják — Bécsben.

Cseh agitáció a magyar liszt ellen.

Prágából jelentik: A ma megjelent cseh lapok a magyar lisztbevitel ellen a fogyasztóközönséghez intézett fölhívást közölnek, melyet az orsz. mezőgazdasági tanács cseh szakosztálya, a központi mezőgazdasági egyesület, a cseh-morva molnár-egyesület, a cseh sütőmesterek központi egyesülete, melynek Csehországban, Morvaországban és Sziléziában vannak tagjai és a cseh molnárok elárúsító szövetsége irták alá. A fölhívás a cseh közönséget arra szólítja föl, hogy kövessen el mindent a magyar lisztnek Csehországba bevitelle ellen.

E fölhíváshoz, úgy hisszük, fölösleges kommentárt fűzünk. Világos, hogy amíg mi a gazdasági kiegyezés válságait éljük, addig a Lajthán tul az egész vonalon egyszerre indítják meg az élethalálharcot legvitálisabb gazdasági, ipari és kereskedelmi érdekeink ellen. Ezen orvítamadás ellen bátran fölvehetjük a harcot, mert kezeink közt vannak a represszáliákra szolgáló fegyverek! A pompás magyar liszt önmagában, páratlanul álló tápértékében birja versenyképességének legnagyobb biztosítékát, de mivel a magyar liszt ellen megindított akció komolyságában nincs okunk kételkedni, legfőbb ideje, hogy mi is gyors és erélyes represszióról gondoskodjunk. A megindult és következményeiben vésszé válható akcióval szemben elmulaszthatatlan kötelességünk harcot indítani a cseh sörök, a pilseni, ó-brünni, budweisi, steinfeldi, pilseneti és egyéb sörök ellen, melyek hazánkat valóságos elárasztják. A harc eredménye nem lehet kétes. A csehek a magyar lisztre utalva vannak, még ha drágább is, míg mi a cseh sört, tekintettel budapesti söreink kiválóságára, tartalmas és izletes voltára, egyhamar lerázhadjuk nyakunkról. Hiszen jóformán csak hazafias kötelességről van szó.

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Haza felé.

Csillaggal ékes, csöndes éjszaka,
 Vidám fűtyszóval ballagok haza.
 Az utca síma, szürke kövein
 Tompán kopognak lassú lépteim,
 Minthogyha még a kő is intene:
 Aludni térj már! itt az ideje!

Köröttem minden alszik — néma csend.
 A zaj, az élet régen elpihent.
 A szívem könnyű, akár a zsebem.
 Az ármelyikbe nézek, odabenn
 Mindkettőben csak egyet láthatok:
 Egy lányarcocská vigan mosolyog.

Egyszerre — ejh, mi volt az? Hirtelen
 A lábam megbotlott, úgy érzem.
 Gödörhöz értem. Mély gödör. Belőle
 Távíró-oszlop áll a levegőbe.
 S mit elgördített a lábam tova,
 Az egy kiásott emberkoponya.

A könnyed jó kedv — mi ez? babona? —
 Egyszerre eltűnt. Néznék tétova,
 De nem lehet. A fej csak rám mered,
 Üres szemével csak néz engemet.
 Sőt mintha hallanám is a szavát
 A néma csendben, tompán: »Jójszakát!

Pihenni kívánsz? Oh, nem pihenés,
 A melyre reggel jó felébredés.
 A rózsaujjú hajnal két keze
 Csak új korbáccsal van mindig tele.
 Kelő sugárban robot vár reád
 S kopott frázis végül: Jó éjszakát!

Futsz újra egy más, balga álomért,
 A melyet senki soha el nem ért.
 Hír? Vágytam arra én is egykoron.
 Dicsőség? Volt az is a lobogóm.
 Vagyon? Nagy állás, mely nyugalmat ad?
 Egyszer csak mindnek szép jó éjszakát!

Nagy ember voltam én, elhiheted.
 Sok ember ismert, tisztelt engemet.
 Dolgoztam értük, üzött munkavágy,
 Es most sirom sem csöndes, biztos ágy,

Beléje ásnak profán, lomha fát,
 Nevem feledve — érdem? Jójszakát!

Talán az erdő, a hol e fa nőtt,
 Nemesi birtokom volt azelőtt.
 Talán a munkás, ki e gödröt ásta
 Es csontom durva kézzel szertehányta,
 Jobbágyom volna — a vagyon mit ad?
 Ezért dolgoztam? Ejh, jó éjszakát!

Akartam lenni boldog — az levék.
 Lásd, azt is kettévágta ám a vég.
 S boldogságomról mit tud a világ?
 Itt nőtt belőle egy apró virág.
 Ezért dolgoztam hát egy élten át?
 Csak élvezz! Pihenj! Ugyis — jójszakát!

Csillaggal ékes, néma éjszaka.
 Ismét csend. Lassan indulok haza.
 Való volt? Álom? Most már nem tudom.
 De bizton járok a régi uton.
 Elismerés? Pénz? Ugy van, mind csak álom.
 De a virágért — érdemes csatáznom!

Dr. Krüger Aladár.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 20.

Ma az érdekes interpellációk napja van. Két interpelláció, az *Ugroné* is, meg a *Holló Lajosé* is az *Apponyi-afféért* fogja feszegetni. Az ülésnek interpellációs része tehát elép pikánsnak ígérkezik.

A hangulat egyébként már meglanyhult. A folyosón és ülésteremben folyó kulisszatanácskozások központja ma gróf *Széchenyi* Gyula, a király személye körüli miniszter lett, aki, mióta az udvar a fővárosban van, mindennapos vendég a Házban.

A király személye körüli miniszternek sürűn és élénken van tanácskozni valója hol *Széll* Kálmánnal, hol *Apponyi* Albert gróffal, akit az elnöki emelvényen keres fel.

A főrendek páholyában megjelent gróf *Szapáry* László fumei kormányzó.

Elnök: *Apponyi* Albert gróf.

Az irományok előterjesztése után következett a napirend: a vita folytatása a kvótabizottság kiküldése felett.

Kaas Ivor beszéde.

Kaas Ivor báró: A miniszterelnök azt mondta, hogy őt a néppárttól egy egész világ választja el. Ő azt hiszi, hogy csakis *szabadelvű* alapon állhat meg Magyarország, egy antidiluvialis szabadelvűségen, amelyet *Széll* Kálmán nem Deák Ferenczről, hanem *Tisza* Kálmántól tanult.

Kubik Béla: *Tisza* volt a főmestere.

Széll Kálmán: Nem áll!

Kubik Béla: Letagadja.

Széll Kálmán: Nem szoktam letagadni semmit.

Kubik Béla: Látnak éppen az imént.

Széll Kálmán: Előbb voltam képviselő, mint *Tisza* miniszterelnök.

Elnök: Kérem, ne tessék külön diskurzusokat folytatni.

Kaas Ivor báró: Ezzel a liberálizmussal szemben mi azt tartjuk, hogy Magyarország csakis a kereszténység alapján állhat és fejlődhetik.

Keckeméthy Ferencz: Hát a protestantizmus?

Kaas Ivor báró: A protestantizmus is a kereszténységhez tartozik. Van még több különbség a néppárt és a tuloldal között. A tuloldal az *erőszakos párturalmat* inaugurálta, amely eltörölte mindent és mindenkit saját hatalmának fenntartása érdekében, míg mi *szociális* politikát akarunk, a kisember fölségélyezését kívánjuk. Azután pedig a párt az ellenzékkel együtt mindig *nemzeti* érdekekért küzd, míg a tuloldal a maga érdekeiért alárendeli a nemzeti érdekeket. (Ugy van! a szélsőbalon.) A néppárt szigorúan ragaszkodik az alkotmányosságához. Ezután a kvóta ellen szól. Alkotmányellenesnek tartja a kvótának mostani szokásos megállapítását. Ezután hosszan foglalkozik az ellenzék jogos küzdelmével, majd kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el. (Zajos helyeslés a balon és szélsőbalon.)

Babó Mihály: Személyes kérdésben szólal fel. Egy közbeszólására, melyet az 1867-es kvótabizottság működésére, illetve a kvóta megállapítására tett, a miniszterelnök azt mondotta: nem igaz. Felolvassa az akkori kvótabizottság jegyzőkönyvének idevágó részét, melyet éppen maga *Széll* Kálmán irt alá, mint a bizottság elnöke. E jegyzőkönyv az ő közbeszólásának ad igazat.

Széll Kálmán: Amit most felolvastott *Babó* képviselő, az egészen más, mint közbeszólásának értelme. Ami a jegyzőkönyvben van foglalta s amit most felolvastott a képviselő, az a kiindulás és abból konkluziót levonni nem lehet.

Babó Mihály: Fenntartja állítását és közbeszólásának helyességét.

Van-e többsége Széllnek?

Rátkay László: Szintén a kvótabizottság kiküldése ellen szól. Mindenekelőtt határozati javaslatot nyújt be pártja nevében, amelyben a kvótabizottság megválasztását mindaddig ellenzik, míg kellő biztosítékot nem kapnak arra nézve, hogy a kormány megtartja a törvényeket. (Helyeslés a szélsőbalon.) Mert ma már ott vagyunk, hogy a törvények megtartásáért is küzdenünk kell. Mintán törvényenkivüli állapotba jutottunk, a végrehajtási törvény megszünt. Kérde a miniszterelnököt, hogy felvilágosította-e a magyar királyt arról, hogy olyan állapot fog bekövetkezni, midőn az ő általa szentesített törvények nem lesznek megtarthatók? Es ha megmondotta ezt, mit felelt erre a magyar király? Választ kér, követel erre a miniszterelnöktől. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.) Majd hosszan foglalkozik a kvótával, melynek döntését helytelennek mondja. Helyesen jegyezte meg a miniszterelnök némely dolgot, mint a vámszövetség, vámtarifa ügyekre, hogy az automata megy, mert tényleg automata szerint végzi a dolgokat. (Ugy van! a szélsőbalon.)

Kubik Béla: Bedobják *Széll* Kálmánt s alul jönnek ki a törvények.

Rátkay László: A miniszterelnök szerint a fő most az, hogy meg legyen a kvótabizottsága, de már meg van a hátsó gondolata, hogy azoknak működése úgy sem kerül a két parlament elé. Pedig ez már előre az alkotmányosság kijátszása. Avagy igazán pompás alkotmányos jelenet lesz az, amikor a törvényenkivüli állapotban levő miniszterelnök odaviszi a két bizottság megállapodását a király elé s azt mondja, mert mást nem mondhat: Itt van felség, döntsél el törvénytelenül a kvótát. (Élénk tetszés a balon és szélsőbalon.)

Széll Kálmán: Mesebeszéd.

Rátkay László: Fölteszi a kérdést, vajjon meg van-e a miniszterelnöknek az a többsége, amelyre folyton hivatkozik

Széll Kálmán: Nagyon is van.

Rátkay László: Majd meglátjuk, hogy van-e parlamenti és etikai alapon álló többsége. Kénytelen ennek megvilágítására felolvasni a miniszterelnöknek négy évvel ezelőtt elmondott bekezdését, veszedelmesen hasonló a mai állapotokhoz. Olvassa a beszédet, amelyben a miniszterelnök kifejtette programját. Elitéli a törvényenkivüli állapot minden bázisát, melyet veszedelmesnek tart az országra és azt hangsúlyozta, hogy az alkotmányon ütött rést reperálni kell.

Széll Kálmán: Azt tartom most is.

Rátkay László: Es a többség tapsolt a beszédnek. Csakhogy mi volt e többség? Nem újonnan, új elvekkel alakult többség volt az, hanem ugyanazon többség, mely néhány nappal azelőtt Bánffy-nak tapsolt, Bánffy-t kísérte az ex-lexbe? Kérde a miniszterelnököt, melkik az a parlamentáris alap, amelyen a többség együtt van? Nem talál ilyen alapot. A többségnek nevezett pártban a leellenzettebb irányulatok vannak együtt. Az a többség, mely a miniszterelnök háta mögött van, egy vonatkozóhoz hasonló, melynek nincs lokomotívja állandóan, hanem Bécsből rendelik ki oda, azt elébe fogják s viszi maga után. (Élénk tetszés a balon és szélsőbalon.) Ez a többség nem parlamentáris alapokon nyugvó, nincs benne akarat, vélemény, úgy megy, ahogy vezetik. (Ugy van! a szélsőbalon.) De nagyon csodálódik a miniszterelnök, ha azt hiszi, hogy a háta megett levő többség mindenben egyet ért vele. Nem ért. Az ellenzék el nem tér utjáról, mert nála van az igazság és most már a nemzet becsülete forog a kockán. A parlamenti pártokat éppen akkor szakították szét egymástól a katonai javaslatokkal, amidőn legnagyobb szükségére lett volna az összekapcsolás az ország gazdaságának, belél tényleg kiépítése végett. (Ugy van! a szélsőbalon.) Menjen fel a miniszterelnök a királyhoz, világosítsa fel őt a helyzetről.

Széll Kálmán: Fel van az világosítva!

Rátkay László: Mondja meg neki színtén a helyzetet, tárja fel előtte az ország helyzetét, állapotát s ne kergesse az országot a forradalomba.

Elnök: Csak alkotmányos eszközökről lehet beszélni.

Rátkay László: Felettünk a végzet ujjá lebeg. Nem tudjuk, mi fog bekövetkezni. A szabadság himnuszának hangjai fognak-e győzedelmeskedni, vagy a Gotterhalte hangjai. De egyet tudunk, azt, hogy mi a kötelességünk és a kitűzött uton haladni fogunk tántoríthatatlanul, felemelt fővel, előre! (Viharos, perczeleg tartó taps és éljenzés a balon és szélsőbalon. A szónokot számosan üdvözlék.)

Elnök: Az ülést 10 percre felfüggeszti. Szünet után *Ugron* Gábor interpellál a király budapesti tartózkodására vonatkozólag. Kérde, hogy a miniszterelnök feltárta-e a helyzetet, a maga igazságában a király előtt. Kérde, hogy hol van most a miniszterelnök kompromisszumos tudása? Volt-e haszon a király itt létéből? Megismerte-e a király a helyzetet. Hivatkozik Anglia példájára, amely nemzeti alapon fejlődött nagygyá. A mi udvarunkról seuki sem mondhatja, hogy eszesek.

Apponyi elnök kéri *Ugron*-t, hogy válogassa meg a kifejezéseit.

Ugron Gábor: Követem az angol példát. Jogom van megkritizálni, amiről a költségvetésben szó van.

Egy hang a baloldaltól: Mi fizetünk, tehát jogunk van kritizálni!

Ugron Gábor ezután előerjesztette a már ismertetett interpellációját a miniszterelnökhöz: »a királynál az utóbbi időben megfordult tanácsosok és a királynak adott tanácsok ügyében.« *Ugron* azt óhajtja, hogy a kormány nyilatkozzék arról, hogy mit mondott a király, s hivatkozni fog arra az angol példára, hogy valahányszor az angol képviselőház elnökét hivatalosan fogadja a király: az elnök mindig jelentést tesz a képviselőháznak arról, hogy mit beszélt a királyal.

Széll Kálmán, bár mindenki várta, nem válaszolt az interpellációra.

Holló Lajos holnapra halasztotta interpellációját.

Biharmegye az obstrukció ellen.

— A vármegye rendkívüli közgyűlése. —

Az utóbbi évtizedekben még nem volt olyan viharos közgyűlése Biharvármegyének, mint tegnap. A főispán mindannyiszor tapasztalt erélye, tapintata sem bírta a rendes mederben megtartani a tárgyalás menetét. Eddig csengőre nem volt szükség a megyegyűléseken, most ez sem ért semmit, a vihar elnyomta az ércz csengését.

Biharvármegye majdnem minden választókerületét ellenzéki politikus képviseli az országházban; a 13 képviselő közül 10 ellenzéki csak 3 a kormány hive, de a megye törvényhatóságában igen csekély az ellenzéki elem. Ennek egyik oka az is, hogy igen sok községi és körjegyző van a választott biz. tagok között.

A katonai javaslatok, az obstrukció, az ex-lex az egész ország közvéleményét foglalkoztatja; izgalomban van a nemzet s így nem lehet csodálkozni azon, hogy minden ezekkel kapcsolatos dolog felizzatja a kedélyeket.

A tegnapi rendkívüli megyegyűlésnek *Hegyesi* Márton biz. tag indítványa kölcsönzött különös fontosságot, amelyben azt javasolta, hogy a vármegye közönsége ítélje el a képviselőház munkálkodását akadályozó obstrukciót. Hasonló eszme már nagy galibát okozott Nagyvárad szabadelpártijában, s így alig lehet csodálni, ha a vármegye ellenzéki férfait felizzgatta.

Ez azonban aligha menti azon éles, tanácskozási teremben szokatlan kifejezéseket, amelyeket az ellenzék szónokai használtak az indítványt tevő biz. taggal szemben. Ez elítélendő.

Ha azonban szorosabban megfigyeljük az egész gyűlés menetét, megtaláljuk az okot erre, amely ugyan nem menti, de magyará-

zatot nyújt az ellenzéki szónokok erős kifakadására.

Az indítványt tevő olyan erős, sértő módon támadta és kicsinyelte az ellenzéket, sőt annak egy részét beszámíthatatlannak mondotta, hogy még a békésebb természetű ellenzéki férfiakat is haragra lobbantotta.

Ez nem volt ildomos, s olyan kifejezésekre ragadtatta az ellenzékieket, amelyek kimondásától máskülönben valószínűleg megkímélte volna őket jó izlésük.

Különösen felháborította az ellenzéket, hogy éppen az a **Hegyesi Márton** aposztrofálta olyan sértően az ellenzéket, aki maga is hosszú ideig a 48-as párt lelkes híve s két cikluson át 48-as képviselő is volt.

Aki szelet vet, vihart arat.

Eltekintve ettől a sajnálatos körülménytől, s a tegnapi közgyűlés eredményétől, egyet konstatálni lehet; azt u. i., hogy Biharmegyében a politikai elvek szabadabb megnyilatkozása mindjobban erőt vesz.

A zajos, érdekes közgyűlésről a következő tudósítást adjuk:

Beöthy László dr. főispán pont tíz órakor nyitotta meg a közgyűlést.

A Ludovika Akadémiánál és a m. kir. soproni honvédfőreáliskolánál az 1903—1904. tanév kezdetére betöltendő három alapítványi helyre ejtették meg a jelöléseket. Első helyen jelölték: Kiss Istvánt, Makra Zsigmondot, Kollmann Rezsőt, Ritkovszky Istvánt.

Ezután elfogadták az állandó választmány jelentését a vármegye házfelügyelői és 2 lovas hajdu állásra szóló szervezeti szabályrendelet módosítására vonatkozólag.

Hasonlóképpen egyhangulag elfogadta a közgyűlés a belényesi kórház tisztviselői fizetésének megállapítására vonatkozó előterjesztést.

A vármegyei hivatalos lap nyomtatását Laszky Arminnak adta ki a közgyűlés.

A szakadati körjegyzői lak építésére vonatkozó javaslatot elfogadták.

Hegyesi indítványa.

Ezek után került tárgyalásra Hegyesi Márton indítványa az obstrukció elítélése tárgyában. Keszthelyi főjegyző olvasta föl az állandó választmány hasonló értelmű indítványát.

Eljenzés és abczugolás egyszerre hangzott föl az indítvány elhangzása után.

A főispán alig tudta lecsendesíteni a zajongókat.

Hegyesi Márton szólalt föl és illetve olvasta föl beszédét, amelyet azonban az ellenzéki bizottsági tagok zajongásától csak itt-ott lehetett megérteni.

— Renegát!

Hegyesi beszélt az olaszborvám klauzúrláról, a valutáról, a tisztviselők fizetésrendezéséről.

— Vegyék le a katonai javaslatokat, kiáltott az ellenzék zajosan.

Hegyesi: Mindezt megakadályozta az obstrukció . . .

— A katonai javaslatok!

— Renegát beszél — kiáltott az ellenzék.

Hegyesi: Az ellenzék, a politikai rövidlátók az agyon beszélést sportszerűleg üzik . . .

— Abczug! Eláll! Renegát!

Olyan zaj fejlődött ki, hogy Beöthy főispán alig tudta helyreállítani a csendet.

Hegyesi: Vádolja az ellenzéket politikai könnyelműséggel s azt mondja, hogy némelyek már beszámíthatatlanok. Hosszasan fejtegeti az obstrukció káros hatását és azt mondja, hogy mindezt egy maroknyi ellenzék teszi.

Mikor Hegyesi indítványát elfogadásra ajánlotta, utoljára hangzott fel:

— Le vele! Abczug! Nem fogadjuk el!

Rigó Ferencz szólott először az indítványhoz. A római klasszikust citálja eredetben, de a közbekiáltásokra magyarul is elmondja: „a gonoszoktól dicsértetni gyalázat és megfordítva: a gonoszoktól gyaláztatni dicséretet.” (Zaj.) Ez-

zel be is fejezhetné beszédét és válaszát az indítványra és indokolásra. (Zaj.) Az indítvány mélyen bántja őt, de annak az indokolása felháborítja. Egy politikai agylágyulásban szenvedő . . . (Szavai elvesznek az óriási zajban.)

Elnök főispán: nem engedi meg, hogy a teremben egy bizottságot így sértsenek. Felhívja a szónokot, hogy szavait vonja vissza. (Zaj.)

Rigó Ferencz: megjegyzését az indokoló urra tette. (Siketítő zaj, láрма. Eláll! kiáltások.)

Elnök főispán rendreutasítja. Ismétli, hogy ha a szónok még egyszer ilyen kifejezést használ, indítványozni fogja, hogy a törvényhatóság vonja meg a szót.

Rigó Ferencz: ilyen indokolással szemben az én szótáramban más szó nincs. A nagy Biharvármegye tisztességével és hazafiságával az indítvány össze nem egyeztethető, azt el nem fogadja. (Helyeslés, zaj.)

Marjay Péter, hogy Rigó sorsára ne jusson, igyekszik higgadtan, de az igazsághoz hiven s ellenzéki szellemben szólani. Reggel azt hitte, meggyűlésre jön; látja, hogy itt az volna, de az indítvány megokolásával megbizott volt elvtársának (Derülttség) magatartása után látja, hogy ez elemi iskolaszerű gyakorlat, öreg ember felolvasási gyakorlatot tart. Aki nagy szavakat hangoztat, aki Kossuth Lajos nevét említi s szavaiból citálja, aki a vármegye egy bizottsága nevében beszél, annak szivből, nem papirosról kell beszélni. (Zaj.) Aki csak papirosról olvas és beszél, arról nem tudja, hogy szivből beszél-e, vagy más diktálta s ő csak leírta.

Közbeszólás: A pap beszél most.

Marjay Péter: otthon Létán pap, itt biztag. Különben a papi állásáról sem szokott megfeledezni. Az indítvány nem jogos, mert magában hordja a régi, divatból kiment, semmivel nem indokolható, a szabadsággal össze nem egyeztethető követek utasítását. Az előadó ur vegye tudomásul, hogy az ellenzék a törvényhozás egy negyedrésze. Méltánytalanság egy hazafias pártot megbélyegezni; aki ezt teszi, a megye bizottságot sérti. Akik más pártban vannak, azok sem osztják a súlyos szavakat, amelyeket az öreg felolvasó fin mondott. (Derülttség, zaj.) Az ellenzék öncél nélkül, hazafiságból küzd s a nemzet közvéleménye szerint jár el és ezért dicséretet érdemel. Részletesen ismerteti, hogy nem az ellenzék az oka a mai helyzetnek, mert az ellenzék sürgeti a megoldásra váró törvényeket. Kossuth Ferencz kérte a miniszterelnököt, hogy ne engedje az ex-lexet, hanem rövid időre vegye le a katonai javaslatokat. A kormány azonban makacszkodott, csökönyösen ragaszkodott ahhoz, hogy az ellenzék lépjen vissza; de az ellenzék csak nem követhet el öngyilkosságot. (Zajos helyeslés.) Az ellenzék magatartását helyesli a nemzet. (Helyeslés. Elmentmondások. Zaj.) Az ellenzék, vagy hát legyen kisebbség, nem diktál, csak nem hisz a többség csálhatatlanságában. Eddig is ez volt a baj. Azt hiszi, hogy az ellenzék megtalálja a szívekbe az utat azon törekvésével: legyen a közös hadseregben is valami magyar. (Óriási helyeslés.)

Legyen nemzeti önálló hadsereg. A felolvasó ur az ex-lexet rémes, lázas álomnak mondja. Elmúlik ez a lázálom, ha a többség is hozzájárul s magyar lesz a hadsereg. Akkor lesz egy igazi örömdomás. Miért nem tesznek indítványt az ex-lex ellen, elítélve azért a kormányt. Terjesszék fel, hogy az ország jóléte, tekintélye mit kíván. Mint a rossz szomszéd, a kormány a bajt az ellenzékre akarja háritani, hogy a felelősség alól kibujjék. A baj indító okát keresse a többség s vegye ki részét és hatalmával segítsen a bajon. Az ellenzék nem törpe minoritás. Az ellenzék 100-nál több kerület, ennek a népessége, területe, magyarsága mást mutat. Majd rátér a szociális ták mozgólódásaira. Lesz még ellenzék, s akkor a mostani ellenzéket szívesen látnák a hazafias ügyek támogatásában. Rámutat, hogy Biharvármegye egyik nagy fia obstruált egykor s győztek is. Most is győzni fognak, azt hiszi. Sajnálja, hogy Biharvármegye termében ilyen indítványt kell tárgyalni. Azt nem fogadja el s névszerűt szavazást kér. (Helyeslés, éljenzés. Zaj.)

Tisza István beszéde.

Gróf **Tisza István** szólott ezután. Eleintén figyelemmel hallgatták, de később sürűn megszakították beszédét az Eláll! kiáltásokkal. Rövid lez — ugymond — nem reflektál Marjay beszédére, mert nem kívánja a kardinális kérdéstől a vármegye figyelmét elvonni. Egy megjegyzést azonban tesz. Marjay azzal érvelt, hogy Hegyesi barátom . . .

Egy hang: Embert barátjáról . . .

Gr. **Tisza István:** gyakrabban nézett bele jegyzeteibe, mint Marjay. Hát lehet írni, beszélni, olvasni okosan és bolondul, az a fő, mi van abban amit beszélnek, olvasnak. Szegénységi bizonyítvány az ellenzék részéről, hogy az előadás módjába kötnek bele. Attér a **katonai javaslatokra.** Szerinte ma már másról van szó, de nem tér ki ez elől. A katonai javaslatok törvénynyé válását szükségesnek, helyesnek tartja. (Zaj. Abczug! Le vele!) A szólás szabadság eddig meg volt Biharvármegyében . . .

Közbekiáltások: Hallgasson. Ne ingereljen

Gróf **Tisza István:** A katonai javaslatokat a magyar nemzet jövőjéből helyesli. (Zaj.) A monarchiának egy erős hadseregére van szüksége. (Zaj.)

Közbekiáltások: Mindig megverték!

Gróf **Tisza István:** Nem áll. Fényes fegyvertényei is vannak. De ha áll, akkor éppen szüksége van az erősítésre. Az európai államok 10 év alatt mind erősítették hadseregüket. Nekünk is kell, vagy megkérdezésünk nélkül határozunk az érdekeink ellen a többi hatalmak. Ösmerteti a helyzetet az orosz-török háboru óta. Külügyi politikánk követeli a hadsereg megerősítését. Akik nincsenek erről meggyőződve, nyissák ki szemeiket. (Zaj.) Meghallgat mást, őt is hallgassák meg. Nézzék meg a keleti jelenségeket.

Közbekiáltások: Horvátországot felláztatja Ausztria.

Gr. **Tisza István:** Ezer szerencse, hogy azon államok, melyek érdeklődnek a Balkán iránt, most nem tették akuttá a helyzetet. De minden pillanatban változhat a helyzet s ha nekünk kell felemelni szavunkat, ha érdekeinket kell megvédeni, mit csinálunk? Az ujonczlétszám felemelésért a rendszert megbolygatni nem lehet. Nem mondja, hogy a közös hadsereg mai szervezete teljesen kielégítő, de ez nem is lehet. Mikor 67-ben a hadsereget beillesztették az új államszervezetbe, sok seb volt. Ezeket orvosolni kell. Az érzelmek összeforrása szükséges. Parancsolni lehet, de a szív érzelmét is ápolni kell, nem megtépni. Elhiszi, hogy a legtisztább érzetből, de visszavetik a nemzeti aspirációkat, akik újra felhozzák a régi gyűlöletet. Ma arról van szó, hogy a kisebbség megakasztotta az országgyűlést munkájában. — Az előtte szóló említést tett egy régi obstrukcióról, amelyben része volt annak is, akit ő legjobban tisztelt, aki neki a legkedvesebb volt, de kijelenti, hogy annak emlékét csak ugy tiszteli legjobban, ha kimondja, hogy ez az obstrukció sem volt helyes. Mindenki tévedhet. (Taps.) De az az obstrukció egy javaslat ellen folyt, amely a választások előtt, a választók egy részétől elvonta a szavazati jogot. Most pedig egy javaslatért megakasztanak mindont. Megengedhető-e, hogy a kisebbség saját akaratának érvényesülése miatt az egész alkotmányt felforgassa. Alkotmányos országnak tartjuk hazánkat, s az alkotmány alapjait tesszük tönkre. Hogy legyen így felelős kormány?

Marjay Péter: Tegye le az állását. Mondjon le.

Gróf **Tisza István:** De mi lesz a parlamenttel, amelynek hivatása, hogy a nemzet veze-

tője legyen, ahol nagy tekintélyű férfiak vetik meg az ország javának alapját. A parlament a nemzet erőforrása kell hogy legyen. Csak úgy teljesíti a képviselőház kötelességét, ha nem pocskolaja el idejét apró cseprő dolgokkal. Azt mondják, a mai ifjuság sivár léha; miként várunk tőle mást, mikor látja a mostani országgyűlést. Teljes joggal mutatott erre Hegyesi. — Nemzeti politikát csak a parlament utján követhetünk. A nemzet csak akkor élhet, ha Szent István birodalmában egy hatalmas nemzetté forrunk össze s ezt bele kell vinni a nagyhatalmi keretbe. Hosszu évzázadokon ólomsúlyként nehezedett ránk, hogy nemzet és király nem értették meg egymást. Most egy oly uralkodónk van, mely új alapokon a nemzetet visszaadta önmagának. Ezt kiváló magyar férfiak tanácsára tette. 35 év óta az ország politikai tekintélye, hírneve, sulya emelkedett s a külügyi politika megfelel a nemzet érdekeinek. Az ezredév ünnepét s a 48-as törvények szentesítésének 50 éves jubileumát együtt ülte király és nemzet.

Közbeszéd: Gotterhalte mellett. (Zaj.)

Gróf Tisza István: Ma a züllést látjuk mindenütt. Visszaesést abból, amit 35 év alatt építettek, s a képviselőház színvonala a Balkán államokéra süllyedt. (Zaj!) Ezt látva, az Uralkodó kétséggel van eltelve, hogy hova vezet az az út, amelyet a nemzettel együtt készítettek. Ongyilkosság, amit az ellenzék a nemzettel el akar követni, (Zaj. Abczug!) s amelynek veszélyes voltán nem enyhít az, hogy hazafini érzésből fakad. A politikában sokszor a hiba több, mint a bűn. Lejtőre jutott a nemzet; ő nyílt szemmel látja az örvényt, amely felé a sötétségben botorkálunk. Hallja a hollók káromgatását. (Derűtlenség. Zaj.) Egyesek biába állanak a lejtőn, legfeljebb megnyugvásuk lesz majdan, de a nemzetet csak maga a nemzet mentheti meg. (Helyeslés.)

Közbeszéd: Már ébred a nemzet!

Gróf Tisza István: A nemzetnek kell vetőt kiáltani. A nemzet közvéleménye állítja meg az ellenzékét végzetes utjukon. A közvélemény ébredését látja az indítványban s kéri annak elfogadását.

Eljenzés, zaj, abczug kiáltások kísérték a beszéd befejezését.

Ujabb támadás Hegyesi ellen.

Szabó József (Esztár) azt várta, hogy az alispán tesz indítványt, amelyben a megye kérje a káros katonai javaslatok visszavonását a képviselőháztól. Mert ha a főispán a kormány képviselője, akkor természetes, hogy az alispán képviselje a közvéleményt. Az alispán választáskor azzal kapacitálták a bizottsági tagokat, hogy az alispán független fent és lent. (Zaj. Eláll!) Helytelen dolog, hogy Apponyira azért neheztelnek, mert a küldöttségeket fogadja. Közönni az állandó bizottságnak, hogy nem népszerű emberekre bízta az indokolást, hanem egy olyan tagjára, aki **politikai halott**. (Oriási lárma.)

Elnöklő főispán felhívja azónokat, hogy szavait vonja vissza.

Szabó József: Hegyest 1875-től 6 évre képviselőnek választották. (Zaj.)

Főispán: kötelessége a bizottság tagjait a sértésektől megvédeni. Vonja vissza a szónok sértő szavait.

Szabó József: ha a többség nem tekinti politikai halottnak a múltja után, ő is visszavonja szavait.

Főispán: a szabályok szerint ha a szónok nem egyenesen vonja vissza szavait, azt a többség teheti meg.

Szabó József: visszavonja. Fajó érzéssel mutat rá, hogy a nép azt mondja, hogy Hegyestől tanulták a hazát és a 48-as eszméket szeretni. Rátér Tisza István beszédére. Ha Tisza István nagy tehetséggel és tekintélyvel

az ellenzékhez állana, ünnepe volna. De most vádolja a nemzet jogaiért küzdőket. Hisz akkor megvádolta Bocskayt, Rákóczyt . . .

Közbeszéd: a saját apját!

Szabó József: A nemzetet elerőtlenítették. A régi birtokok nagy része elpusztult. Négy-száz év óta az Összbirodalom érdekében kiszípolyozták az országot. A hadseregnek csak akkor tudnak magyarul beszélni, ha baj van, máskor az iskolákban is a Gotterhalte járja. A Rigó indítványát fogadja el. (Zaj.)

Balogh Mihály csodálkozik, hogy az indítványban nem szavaznak bizalmat a kormánynak. Az ellenzékét védi, a bajt a kormány okozta. Más nemzet tönkre teheti magát a hadseregért, mert az a sajátja, nemzeti fennállásának öre, de szabad-e nekünk a nemzetet érte tönkre tenni, mikor a hadsereg nyelvében, szellemében, gondolkodásában idegen. Térjenek napirendre az indítvány fölött. (Zaj. Helyeslés.)

Órley Kálmán: (Zaj. Abczug.) Egy félreértést hoz tisztába. Az állandó bizottság javaslatában benne van, hogy a kormány iránt elismeréssel vannak. — A katonai javaslatokat helyesnek tartja, de rokonszenvezik a 48-as párt azon küzdelmével is, hogy a hadseregben nemzeti kívánságokat vivjon ki. De most már ezen tulment s fenyegeti eljárásával az alkotmányt. Az obstrukcióval lehetetlenné tette a Ház munkálkodását. Veszélyes is az obstrukció. Hisz, hogy itt is hazafias érzés vezet, de a politikai előrelátás hiányzik. Majdnem annyi az ultra nemzetiségi képviselő, mint a 48-as s ők is valami dolgukban obstrukciót csinálnának. Mi lenne ekkor? Minden obstrukció egy kiesett kő az alkotmányból. A német, olasz stb. alkotmány nélkül is annak marad, de ha mi elveszítjük az alkotmányt, a magyar állameszme semmivé válik. Az indítványt elfogadja.

Hegyesi Márton (Oriási zaj. Abczugolás.) szólott ezután. Látja, hogy akik a szabadság védelmét hirdetik, a szólásszabadság ellen törnek. Az ügy fontosságáért olvasta beszédét, nehogy elragadtatva valami nem a dologhoz illő szót mondjon. A hazafiságból nem vesz oktatást. Erélyesen tiltakozik a sértések ellen s azokat visszautasítja, de velük nem foglalkozik, mert azok nem méltók hozzá.

Oriási zaj, abczugolás, gunyos kiáltások kísérték szavait.

Nádudvari Lajos (Bors) úgy látja, hogy az indítványt meg sem értették. Az senkinek sem akar bizalmat szavazni, csak azt kívánja, hogy rend legyen. Az indoklás volt szerencsésen.

A vita befejeztetvén, mivel 20 nál több bizottsági tag névszerinti szavazást kért, azt az elnöklő főispán elrendelte.

Délután egy órakor ért véget a szavazás a következő eredménnyel: beadott 221 szavazat; ebből az indítvány mellett 184, ellene 37 biz. tag szavazott s így **Hegyesi Márton** indítványát 147 szavazattöbbséggel elfogadták.

Ezzel véget ért a zajos rendkívüli közgyűlés.

UJDONSAGOK.

Nagyvárad-Püspökfürdő-Félfürdő.

	Személyvonat							
Nagyvárad áll.	7.33	9.50	—	—	4.44	—	—	8.58
Nagyvárad-Vasártér ind.	7.20	9.31	11.42	2.08	4.37	6.28	8.54	
V.-Velenceze >	7.34	9.47	11.58	2.24	4.53	6.44	9.10	
Rontó >	8.02	10.14	—	2.93	5.09	7.11	9.29	
Püspökfürdő >	8.07	10.19	—	2.44	5.14	7.14	9.34	
Félfürdő	8.24	10.37	—	2.58	5.31	7.18	9.51	

Félfürdő-Püspökfürdő-Nagyvárad.

	Személyvonat							
Félfürdő ind.	8.30	10.42	—	3.—	5.34	7.20	9.53	
Rontó >	8.37	10.49	—	3.05	5.41	7.25	10.00	
Pü-p. fürdő ind.	8.48	11.00	—	3.11	5.51	7.31	—	
V.-Velence >	9.04	11.16	12.00	8.27	6.08	7.47	10.13	
Nagyvárad-Vasártér érk.	9.22	11.34	12.16	3.45	6.24	8.05	10.30	
N.-várad áll. érk.	—	11.27	—	—	6.18	—	11.23	

Az indulási és érkezési adatok közép-európai időre vonatkoznak. Az esteli 6 órától reggeli 5.5 perczig terjedő idő fekete számokkal van jelölve.

TAJEKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva mind-n vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—6 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Május 28. Jogászmajális a Püspökfürdőben.

* **Aldozóesdtörtők.** A kereszténység egyik nagy ünnepe a mai, Krisztus Urunk menybenmenetelének emléknapja. Ötszáz ember szemláltára felemelkedett Üdvözítőnk a menybe elfoglalni méltó helyét az Atya mellett. Az olajfák hegyének e pontján, honnét Krisztus menybe ment, Szent Ilona császárnő fényes templomot építtetett, mely azonban idők múltával megsemmisült. Ma e helyen egy kápolna és egy török mecset áll. Ez ünnep legrégebb ünnepeink egyike, mely magyar nevét onnan kapta, hogy a gyermekek sok helyen e napon járulnak először tiszta gyermeki szíveikkel az Ur oltárához s veszik magukhoz Jézus Krisztus legszentebb testét és véréit. Az ünnep alkalmából a Székesegyházban és a többi katolikus templomokban ünnepélyes szent misék és prédikációk lesznek. A székesegyházban Dr. **Némethy Gyula** theol. tanár tartja az egyházi szónoklatot. A **Szt. Vincze-ünnep**ben pedig első áldozáshoz járulnak a gyermekek.

* **Steinberg altábornagy Aradon.** A nagyváradi 17-ik gyaloghadosztály új parancsnoka, **Steinberg Mór** altábornagy **Gerabek Károly** vezérkari őrnagy kíséretében Aradon időzik a kerületéhez tartozó aradi 33-ik házi gyalogezred felülvizsgálata céljából.

* **Jegyzők tisztelgése az alispánnál.** A biharmegyei községi és körjegyzők egyesülete tegnap tartott közgyűlése alkalmából délben a vármegyei közgyűlés után tisztelgett dr. **Miskolczy Ferencz**nél Biharvármegye új alispánjánál. A nagyszámú küldöttség nevében **Vattay Gyula**, a jegyző-egylet elnöke üdvözölte az alispánt, aki szíves szavakkal köszöntö meg a jegyzők üdvözlését.

* **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter **Rosenzweig Szeréna** okleveles kisdédvönőt a nagyváradi állami kisdédvödához óvónővé kinevezte.

* **Ritoók Zsigmond a törvénytelen gyermekekről.** Előnk emlékezetében van még Nagyvárad közönségének, különösen jogász közönségének az a vita, mely tavaly folyt le a nagyváradi jogászegyletben a törvénytelen gyermekek jogi helyzetéről. A vitát a radikálisok részéről **Kepes L. Miklós** törvénytudós bíró vezette be s nagy hévvel folytatták dr. **Berkovits Ferencz** és dr. **Várady Zsigmond** ügyvédek, míg velük szemben a komolyan számbavehető konzervatív irányt dr. **Plopu György** táblabíró védelmezte kiváló jogász elmeével s a családi élet és egyéni érdek kitűnő összhangba hozatalával. A vitának érdekes pontja lesz szombaton: maga a jogászegylet elnöke, **Ritoók Zsigmond** fogja a kérdésben véleményét nyilvánítani s felolvasást tart ily címmel: »A törvénytelen gyermekekről.« A felolvasás elé, melyet szombaton d. u. 5 órakor a törvénytudós I. emeleti tanácsstermben tartanak meg, jogászörökben nagy érdeklődéssel néznek.

* **Az iparosifjak műkedvelő előadása.** A nagyváradi ipartestületi ifjusági önképző kör, mint az előző években, az idén is rendez műkedvelői színi előadásokat. E célra kérték a városból két estére s egy délutánra a Szilgetyi-Színházat. A városi tanács kérelmet teljesíti, tekintettel arra, hogy az előadások a biharmegyei jogászegylet és az iparos ifjak önképző egyletének javára lesznek rendezve. — Az **Uránia Színház** vidéki körutat rendező bizottsága szintén kérte előadások átengedését a színházat, de ezen kérelmet nem teljesíti a tanács.

* **Dr. Hoványi Géza és neje a Pápa Szentegényénél.** Rómából hozott tegnap nekünk levelet a posta és abban két kedves ismerősünk tulajradó boldogságáról értesültünk. Dr. Hoványi Géza városunk társadalmának kiváló vezérfője és ifjú neje **Amon Margit** nászutjokban f. hó 16-án Rómába érkeztek és a Pápa szentsége kihallgatáson fogadta őket. Hoványit és nejét, valamint **Jombart Adél** Váradról Rómában időző kisasszonyt gróf **Zichy Gyula** pápai kamarás szolgálatkés közbenjárása folytán O szentsége vasárnap délben fogadta mintegy 800 német, bajor zarándok társaságában. Midőn Hoványi neje s ennek barátja társaságában O szentsége elé lépett, Zichy a következő szavakkal mutatta be őket: »Magyarok Budapestről, dr. Hoványi Géza és neje.« Erre O szentsége szeme felvillant s láthatólag sugárzott jószágos arca az örömtől, mondván »Jó magyarok« s Amon Margit kezét megfogva, úgy társalkodott vele néhány pillanatig, aztán megállította őket. Az egész jelenet nagy feltűnést keltett, mert ez nagy kitüntetés, mikor társas-zarándok csoportból egyes személyeket külön megszólít O szentsége. Hoványit és nejét nagyon meghatotta O szentségének az a kijelentése, hogy örül, hogy ismét magyarokat láthatott maga előtt és könnybe lábadtak szemeik Krisztus földi helytartója színéről-színre látásakor. A kihallgatás után Szent Péter sirjánál imádkoztak sokáig. Hoványiék nagy hálával vannak eltelve gróf Zichy kamarás iránt, kinek köszönhető, hogy O szentsége így kitüntetésben részesítette őket.

* **A mai kerületi tornaverseny.** Ma, áldozósütőtűzőkön folyik le Debreczenben a kerületi tornaverseny. A diákok tegnap, szerdán érkeztek meg Debreczenbe, hol őket rendkívüli szíves fogadták. A verseny délután fél három órakor kezdődik a Sporttéren. Nagyváradról csak a **főreáliskola** van képviselve huszonhat növendékkel, kik csinos egyenruhában tegnap keltek utra.

* **Bernárda nővér impressáriója.** Jön **Bokányi** ur Nagy-Váradra. Bernárdával gáncirozva, vagy a nélkül, még titok, de fontosságának teljes tudatában. Igaz aktuális kérdésről fog beszélni. »A szocializmus és klerikalizmus.« Ugy látszik ezzel is ki akarja mutatni anti-klrikális voltát, mert a pap nem predikál kétszer, de Bokányi ur Isten tudja hányadszor predikálja ugyanezt a témát. Bizony ha ilyen intelligens városba jön, megvárhatnók tőle, hogy új témát tanuljon meg hiszen mást az is felhasználhatja tíz-tizenkétszer, mint a régi témáját, ami még a Bob herczegnek is elég szép siker. A felolvasást ajánljuk a — rendőrség figyelmébe.

* **Megjutalmazott rendőrök.** Az elmúlt télen szokatlanul sok bűneset fordult elő Bihar-megyében, ami meglehetősen sok dolgot okozott a csendőrségnek. A nyomozásoknál azonban a csendőrség nagyon gyakran igénybe vette a nagyvárad rendőrség ügyes nyomozó rendőreinek segítségét is. **Kiss László** csendőrszázados, a nagyvárad szárny parancsnoka e rendőroket megjutalmazásra ajánlotta a belügyminiszternek a nyomozatok sikere érdekében tett szolgálataikért. A belügyminiszter tegnap válaszolt a szárnyparancsnok felterjesztésére s a nyomozó rendőroket, névszerint **Kelemen Andrást**, **Diemes Istvánt** és **Bott Györgyöt** fejenként negyven korona jutalomban részesítette.

* **Vesztségben elhullott borju.** Multkorában megirtuk, hogy a város külterületén levő Schenker-féle tanyába veszett kutya tévedett, mely az összes tanyabeli ebeket megmarta. Akkor úgy a veszett ebet, mint a tanyán levő összes kutyákat kiirtották és a hatóság zárlatot rendelt el. Már senki sem törődött a

vesztségével, míg végre tegnap kistült, hogy a kóbor veszett eb nemcsak kutyát mart meg, hanem egy két éves borjút is, amely tegnap hullott el. Az elhullott borjút **Alexander Lajos** állatorvos boncolta fel, ki konstataálta, hogy a borju vesztségben hullott el. A hatóság azonnal megtette a szükséges óvintézkedéseket.

* **Agyontűtött legény.** Nagy izgatottságban tartja Érkesertő biharmegyei község lakosságát egy véres esemény, mely hétfőn hajnal-tájban történt s melynek áldozata **Gábor József** 20 éves legény, a bíró fia. Vasárnap este, mint faluhelyen általában szokás, a nagyvendéglőben bált rendeztek a falu fiataljai. A bíró fia is ott vigadott a vigadókkal, s jóval elmult éjjél, mikor rászánta magát a hazamenetelre. Alig ért el a sötétben a község háza elé, mikor valaki orozva megtámadta őt s a teljesen védtelen legényt, ki különben is törődött lévén a mulatozástól, egy doronggal addig verte, míg az élet utolsó jele is elszállt belőle. Ugy találtak meg hétfőn reggel a község háza előtt, vérbe fagyva. Az esetről azonnal jelentést tettek a csendőrségnek, mely a nagyvárad kir. ügyészséget értesítette a galád gyilkosságról, honnan **Nagy Géza** kir. ügyész, **Ember Géza** vizsgálóbíró, **Gerő Sándor** törvényszéki orvos mentek ki a helyszínére. A boncolásnál beigazolódott, hogy a halál a doronggal mért csapások következtében állott be. A vizsgálóbíró majdnem az egész falut kihallgatta, mi sikerre is vezetett, mert a gyilkos csakhamar kézrekerült a bíró fia egyik vetélytársában, ki beismerte tettét. A gyilkost beszállították az ügyészség fogházába.

* **A boritaladót nem törlik el.** Nagyvárad város törvényhatósága feliratot intézett a képviselőházhoz az iránt, hogy a borfogyasztási adót (helyesebben állami boritaladót) töröljék el. A képviselőház a kérvényt kiadta a pénzügyminiszternek, aki most értesíti a várost, hogy tekintettel az 1902. évi költségvetés tárgyalásánál benyújtott határozati javaslat mellőzése iránt kifejtett és megindokolt álláspontjára, a város kérelmét nem teljesíti.

* **Véres családi dráma Ó-Budán.** Az éjjel Ó-Budán a Kálvin-utca 7. számú ház egyik szegényes lakásában véres családi dráma játszódott le. **Blumme Herman** bécsi illetőségű 36 éves mázoló, aki legutóbb a Dunagőzhajózási Társaságnál mint raktárnok volt alkalmazva, egyik leánykáját agyonlőtte, feleségét és egy másik leánykáját életveszélyesen megsebesítette, azután pedig maga ellen fordította a fegyvert és most ő is élet és halál közt lebeg.

* **Jó tanács.** Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be **Mauthner Ödön** csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapestén a »Sétatéri« vagy a »Margitszigeti« fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétaterei részére. 158.

* **A Henry-Circus,** miert már mult alkalommal Japunkban említettük, f. hó 26. án reggel 7 órakor 25 waggonból álló külön vonaton ide érkezik és előadásait a Nagypiac-téren, Lloyd-kávéházzal szemben fogja megtartani.

A lovarda amerikai óriás vászon sátora (a la Barnum & Bailey) 5 óra alatt teljesen felállítatik. Kényelmes ülőhelyekkel van ellátva és saját villanyvilágítással rendelkezik, csak 8 napra tervezett vendégjátékra fog itt maradni. A Henry-Circus, mely ma világhírű, 120 férfi és női elsőrendű művészből áll, azonkívül megemléltetésre méltó a 30 tagból álló Női Ballet, továbbá 90 legjobban idomított ló és a csoda elefánt Blondin.

A czirkusznak saját kitűnő zenekar áll rendelkezésre, melynek közreműködésével minden este 8 órakor diszlocadást fog tartani.

A jegyek előre válthatók már vasárnaptól kezdve a Savoly illatszert üzletében Olasz, Bémer-tér.

* **Üzletmagnagyobbítás és átalakítás.** Mély tisztelettel hozom a n. é. közönség szives tudomására, miszerint a 11 év óta fennálló, saját vezetésem alatt levő »Első nagyváradai műkelmekestő, plüssérozó és vegyészeti ruhafestő intézetemet (16 üzlet: Kőröss-utca 1. szám) tetemesen magnagyobbítottam s a mai kor igényeinek teljesen megfelelően rendeztem be. Intézetem oly arányokban van felszerelve, hogy a legkényesebb izlést is fölteljesíti. Festek, plüssérozók és tisztítók bármilyen diszszel ellátott munkákat, színházi katonai, egyházi ruhákat, mindenféle szőrméket és tollakat. Különböféle arany, ezüst, vagy bármilyen diszszel ellátott tárgyakat saját feltűgyeletem alatt a legkitűnőbbben egészben tisztítok. Az egész Biharmegyében rég ősmert vegytisztító intézetemben minden munkát mérsékelt árbán vállalok s törekvésem mint eddig, ezután is a közönség minden igényeit dicséreteesen kielégíteni. Mély tisztelettel **Szabó László**. Fő-üzlet: Fő utca, Színház-bazár. Dolgozó-telep: Pecze-utca 170. (saját ház.)

* **Mindenkinek saját érdekében ajánljuk,** hogy tekintszen szét az újonnan magnagyobbított Amerikai áruházban, Fő-utca (Bazár-épület), a hol most remek nagy rőtös raktár lett berendezve s annak kirakatai figyelmet érdemel.

* **Figyelmeztetés.** Saját érdekében cselekszik mindenki, ha a villamos berendezésekről a **Nagyvárad Műszaki Villamos Vállalat** (Nagyvárad takarékpénztári palota) költségvétést kér, mely a **legalaposabban és teljesen díjmentesen** állítatik ki a n. é. közönségnek.

* Tisztelettel hívjuk fel az olvasó közönség szives figyelmét **Mezey Dezső** műlakatos és toronyórás lapunk mai számában közölt hirdetésére.

* Tisztelettel hívjuk föl a n. é. fogyasztó közönség szives figyelmét **Krausz Béla** nagyváradai-szöllősi **sörgyáros** lapunk mai számában közölt hirdetésére.

EGYESÜLETEK.

A gazdasági egyesület közgyűlése.

Tegnap délután 3 órakor tartotta a gazdasági egyesület rendes évi közgyűlését, mely alkalommal a tisztújításokat ejtették meg, továbbá több fontos ügyeket tárgyaltak le.

Jegyzők gyűlése. Bihar-megye jegyző és körjegyzőinek egyesülete tegnap tartotta rendes évi közgyűlését, amelyen a tagok szép számmal jelentek meg.

Az ülés megnyitása után az elnök felolvasta jelentéseit, amelyeket tudomásul vettek. Ugyiszintén tudomásul vették a választmány jelentéseit a pénztár állásáról, valamint a nyugdíj-alapra vonatkozólag is.

A választmány bemutatva ezután a törvényhatósághoz intézendő emlékiratot, amelyben a jegyzők fizetésének rendezését, az adó-ügyek elvételét és az ötödéves korpótlék behozatalát kérik. A memorándumot **Dobó Imre** felszólalása és helyesléssel fogadott módosítása után egyhangulag elfogadták. Végül a vármegye ügykezelésének rendezésére vonatkozó tervezetet tárgyalták, amelyhez több pótlással a közgyűlés hozzájárul. Ezzel az ülés véget ért.

* **A Csarnok közgyűlése.** A »Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok« folyó évi május 31-én délután 3 órakor tartja disztermében 34-ik rendes évi közgyűlését, melyre a társulat rendes tagjait tisztelettel meghívjuk. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki jelentés. 2. A társulat 1902. évi zárszámadása. 3. Nyolcz választmányi tagnak három és egynek egy évre való választása. 4. Három számvizsgáló választása. Nagyvárad, 1902. május 16-án. **Reismann Mór** elnök, **Váradi Mór** titkár.

Igazságszolgáltatás.

Halálos verekedés.

— Esküdtársai tárgyalás. —

Hetykélkedő szilaj, legény volt Ványai Antal, aki duhaj elbizakodottságnak keserűen fizette meg az árát január 26-án. Az életével lakolt apjával együtt, a ki pártjára állott a korcsmai verekedésben.

A két ember haláltörténete az, hogy január 22-én Erdős Kálmán kismarjai gazda házában névnapot ültek. Félteletlen, szilaj mulatozás közben Gencsi Sándor pálinkával kínálta a duhaj Ványai Antalt, aki visszautasította a pajtáskodó kínálást s ivott a magáéból. Ez a szégyenletes sérelem felforraltta Gencsi Sándor vérést s öltre kapott Ványai Antallal s nagy álmélkodásra földre teperte. Január 26-án találkoztak a mulatság után először a vásárbán Vass Sándor, Gencsi Sándor, Orosz Péter, Vass István s betértek a korcsmába, a hol már id. Ványai Antal a garázda fia apja idogált. Rövid idő múlva Ványai Antal is bejött s az apja asztalához ült. A két csapat összeverekeedett s a verekedésen a két Ványai, apa és fia halálosan megsebesült.

Szekerem vitték őket haza, fokokok át megát szaggatták a koponyájukat.

A halálra vert Ványaiak azt vallották, hogy Vass Sándor és az öles természetű Vass István ütötték le, míg Gencsi Sándor és Orosz Péter is ütlegettek őket.

Tegnap került tárgyalásra e nagy verekedés a nagyváradai törvényszék esküdtbírósa előtt.

Az esküdtársakat következőleg alakították meg:

Elnök: Nagy Ferencz, szavazóbírók: Csulyok dr. és Böhm Ferencz. Ugyész: Korn Lajos kir. altágyész. Védők: Rádó Odön, dr. Kripka Henrik és Thury László.

Esküdték: Sz. Kocsis János, Mikó Márton, Kiss Antal, Kasoleczán Döme, K. Szűcs Jenő, Sebő Imre, Csete Mihály, Nagy Károly, Milibák József, Onodi Jenő, Pálfi Balázs, Szabó István.

Pót-escüdték: Pápai Ferencz és Tokai János.

A tegnapi tárgyalás folyamán kihallgatták a vádlottakat Vass Istvánt, Vass Sándort, Orosz Pétert és Gencsi Sándort.

Egyértelműen tagadják, hogy szándékosan halálos sabet akartak volna ütni. Vass Sándor és István pedig azzal védekeznek, hogy nem lehet tudni, ki ütött halálosan a verekedésben. Kihallgatták dr. Grósz Menyhért és dr. Gerő Sándor tszéki orvosokat, akik a bonczolásnál konstataált tünetekből megállapították, hogy a sérülések genyedésbe mentek s e genyes gyuladásban való kimerülés okozta agyszélhűdésben halt el a két Ványai.

Délután a történet tanult hallgatták ki s este 7 órakor a tárgyalást holnapra halasztották.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Csütörtök: d. u. Vasgyáros, este Bob herczeg.

Péntek: Annuska.

Szombat: Casanova.

Vasárnap: délután Gyimesi vadvirág, este Bob herczeg, (búcsuelőadás.)

Gyurkovics-leányok. Műsorváltozás lévén, még Herczeg Ferencz klasszikus vígjátéka sem tudott közönséget vonzani a színházba. Alig lézengtek néhányan az üres padokban, azok is szinte fáztak az ürességtől. Pedig az előadás külön közönséget érdemelt volna; a Gyurkovics-leányok Somogyi társulatának állandóan force-darabja volt s az új társulatnál is az marad, annak dacára, hogy egyes szerepek gyengébb kezébe kerültek. Mindenek előtt Keszler Ede Radványi ezredesében kevés volt a kedélyesség, mely Peterdynek ezt a szerepét

oly megnyerővé tette. Nagyon méltóságos, kissé szinte merev volt Keszler. Agnelly Irén (Sári) is több elevenséget önthetett volna szerepébe; a mily csinos megjelenésű, egy kis igyekvéssel érdemes volna tehetségét komolyan fejlesztenie s bizonynyal sikereket aratna. H. Csene Steli Ellája izléstelen ruhán kívül egyébbel nem vált ki.

Megmentették az előadás sikerét a többi szereplők. Berényi Vanda Miczije elmaradt ugyan Szohnerétől, de volt benne eredeti fel fogás, temperamentum, természetesség; a kis naiva fokról-fokra meghódítja a közönséget. Úgyes volt Szőke Sándor is Gida szerepében, ha kissé tulgyermekesen játszott is. A kié azonban a siker oroszán része, az ismét Tóth Elek. Horkay Ferije most is az est legkitünőbb szerepe volt. A régiek közül régi sikerrel játszott Beakó Jolán, Deési, Bérczi. —r.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 239.

Ma csütörtökön, 1903. május 21-én:

Délután 3 órakor fél helyárrakkal:

VASGYÁROS.

Színmű.

Este 7¹/₂ órakor rendes helyárrakkal:

BOB HERCZEG.

Operette.

HELYÁRRAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 torint. Zsólye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Tánclászkák, 1 frt. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., középső 2-ik sor 50 kr. Erkölyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Jegyek előre váltható a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnnyitás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. órától előre válthatók.

Kezdete fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap pénteken, május 22-én:

A N N U S K A.

MULATSÁG.

A jogászmajális. Szombaton fog lezajlani a Püspökfürdőben a jogakadémiai ifjuság majálisa. Nagyvárad előkelő családjai készílnék a majálisra s így méltó sikere lesz az agilis rendezőség fáradozásának. Ejjél után különvonat hozza haza a vendégeket. A tánczhoz a zenét a legelőkelőbb várad cigánybanda fogja szolgáltatni.

TAVIRATOK

Szmrecsányi püspök utja.

Bécs, május 20. (Saj. tud. távir) Szemrecsányi Pál kinevezett várad püspök ma Bécsből Szepeshelyre utazott.

A 48-as honvédegylet országos értekezlete.

Budapest, május 20. (Saj. tud. távir) A 48-as honvédegylet ma délelőt tartotta a városháza nagytermében orszá-

gos értekezletét. Elhatározták, hogy a nyugdíj-alap rendezése dolgában küldött-seget küldenek a miniszterhez.

Jellasics halálának évfordulóján.

Zágráb, május 20. (Saj. tud. távir) Jellasics halálának évfordulóján meggyultak Zágrábban a zavargások. Oriási tömeg gyült össze Jellasics szobránál s egész halom koszorut hordtak a szobor talapzatára. Egyik koszorun ez az irás volt:

— Ébredj bán, Horvátország híván téged.

A katonaság készentben várja a tüntetések elfajulását.

Uj bíróválasztás Seprősön.

Kis-Jenő, május 20. (Saj. tud. távir) A seprősi véres bíróválasztás győztese Ferv Florián lemondott tisztségéről s a főszolgabíró május 30-ikára tűzte ki az új választás határidejét.

NYILTTER.

Olcsó ezüst-bevásárlás!!

119

A m. kir. fémjelző hivatal által fémjelzett 13 próbás ezüst evőkészletek 5% gyertyatartók és girandolok 6% krajczár grammja

DEUTSCH SIMON

ékszerésznél

Nagyvárad, Bémer-tér.

Pártoljuk a helyi ipart!

Nagyvárad iparosaihoz és polgáraihoz!

Tisztelt iparos- és polgártársaim! Nagyváradon tetemes költséggel újjáalakítottam a már pusztulásnak indult sörgyárat. Felszereltem azt a mai kor igényeinek megfelelően. — Abban a helyzetben vagyok, hogy egy minden tekintetben megfelelő, kellemes ízű, zamatos, erős és a legtöbb táperővel bíró

s ö r t

hozhatok forgalomba.

A gyár üzembe vételénél Nagyvárad iparosai és polgáraitba helyeztem bizalmam. Ők tudják első sorban megítélni, hogy mit tesz az, ha egy olyan közönséget fedező cikket, mint a sör, évenként több mint egy millió korona vándorol idegen városokba, de a mi még ennél is rosszabb, idegen országokba.

Kötelességem felemlíteni, hogy a Nagyváradon elfogyasztott több mint egy millió korona sör értékének felénél több iparcikkék készítésére, beszerzésére és munkadíjak kifizetésére lesz fordítva. Tehát minden pohár idegenből származó sör elfogyasztása által saját iparunkat és munkásainkat károsítjuk meg indokolatlanul!

Sokat várok önöktől tisztelt iparos és polgártársaim! Saját érdekeiket mozdítják elő, ha mindenütt és minden alkalommal

NAGYVÁRADI SÖRT

fognak kérni. Palackjaim a gyár eredeti czimkéjével vannak ellátva. A sör pedig oly jó, hogy egyszeri megízlelés elég arra, hogy állításom igaz voltáról bárki és meggyőzőn.

Szíves pártfogást kér

A Nagyvárad Sörfőzde és Jéggyár.

Telefonszám: 439.

Mindenki megbánta,

a ki máshol vett vagy külföldről hozott magának beszélőgépet és csak azután tudta meg, hogy az igazi, **LEGJOBB**

beszélőgépek csakis**Ifj. Sonnenfeld József**

ezégnél kaphatók

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 1. szám.

Gépek árai: Korona 70, 140, 240.

Hengerek, kizárólag **eredeti** felvételek, drbjá 2-40
Kemény öntésű és rendkívüli erős hangú **hengerek**
darabja 3 korona.

Előnyös részletfizetési feltételek! 208.

Szabott árak!

**China - ezüst
gyári raktár**

Nagyvárad, Bémer-tér.

Ajánlja a most érkezett, 1903. évi mintákban dusan felszerelt raktárt, u. m. étiszerek, asztalterítékek, gyertya- és karos gyertyatartók, tálcák, asztal- és gyümölcsállványok, dísz tárgyak művészies kivitelben. Nászajándékok verseny és jubileumra alkalmi tárgyak stb. Vendéglő-, szálloda- és kávéházberendezések a legszolidabb kivitelben.

Angol és francia china-ezüst **GYÜRÜK** egyedüli elárúsítója Bihar-, Hajdumegye és Erdély részére nagyban és kicsinyben.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

000 REGÉNY CSARNOK. 000
000 000

Tűzzel - vassal.

Írta: Sienkiewicz Henrik. 261

Wolodyjovskij azonban habozás nélkül beugrott melléje a gödörbe és a tenyerével betapasztotta a Sagloba száját.

— Csöndesen! Talán elmennek mellettünk. Különbösen védekezni fogunk.

Ezalatt a tatárok a közelükbe értek. Néhányan tényleg elrohantak a verem mellett, abban a hitben, hogy a menekülők tovább futottak, a többiek pedig lassan mentek előre óvatosan tekintgetve körül. Még a fákra is föl-föl néztek.

A lovagok visszatartották a lélegzetüket.

— Csak ide pottyanjon be valamelyik! — gondolta Sagloba kétségbeesésében, — majd elbánok én vele.

Jobbról és balról hirtelen világosság tünt fel: a tatárok tüzet csiholtak.

A tűz fényénél tisztán látszott arcukon a kiálló pofacsontjuk és duzzadt ajkaik, kis idő múlva kört formáltak és úgy haladtak előre, mint az erdei manók, egyre jobban és jobban közeledve a veremhez.

E perczben azonban valami csodálatos zaj reszkettette meg a levegőt: káromkodás, jajgatás, szitkozódás hangzott az országútról az erdő mélyébe.

A tatárok abbahagyták a tűzcsiholást és szinte legyökerezve állottak meg.

Wolodyjovskij görcsösen szorította a Sagloba karját.

A láрма egyre nőtt; hirtelen vörös láng lobbant föl és ugyanakkor sortűz dörrenése hangzott. Nyomban rá a második, azután a harmadik. Majd megint éktelen ordítás: Allah! — Azután megint kardcsattogás, lőnyerítés, patkódobogás és emberi hangok zagyva vegyüléke. Az országúton csatát vívtak.

— A miénk! Ezek a miénk! — kiáltotta Wolodyjovskij.

— Üsd! Vágd! Ne kiméld! — ordította Sagloba.

Még egy másodperc és a tatárok halálos rémülettel rohantak el a verem mellett, hogy mielőbb elérjék társaikat.

Wolodyjovskij nem állhatta tovább, utánuk eredt és a sötétségben és sűrűségben egymásután kaszabolta le őket.

Sagloba csendesesen húzódott meg a verem fenekén.

Azután megpróbált kikezmeregni a veremből, ami azonban sehogysen sikerült neki. Minden porcikája fájt, alig tudott a lábán megállni!

— Hé! gazemberek! — szólt, mikor körülnézve látta, hogy a tatárok már mind elfutottak. — Kár, hogy nem maradt itt egykettő! Legalább lett volna társaságom a veremben és lett volna kinek megmagyaráznom, hogyan verik a cigányt! Oh, ti pogányok! A mi derék vitézeink most úgy leapritanak titeket, mint a répát, Istenemre! A láрма egyre nő! Csak Jeremiás herceg maga lenne itt, az majd befütene nektek! Csak ordítsátok Allah nevét, ordítsátok! némsokára a farkasok fognak fölöttetek orditozni! No Mihály, szépen itt hagytok! Nem is csodálom. Nagyon tüzes legény, mert még fiatal. Ezután már akár a pokol fenekére is elmegyek velem, mert nem hagyja a barátját a pácban. De meg is állja ám a helyét! Egy pillanat alatt végzett azzal a három bestiával... Csak legalább a kulacsom volna meg! de azt már elvitte az ördög! Bizonyosan széttaposták a lovak. Ebben a lyukban még valami fenevaddal gyülik meg a bajom! Hát ez már megint micsoda?

A kiabálás és lövöldözés egyre távolodott a tisztás és a szemközti lévő erdő felé.

— A nyakukon vannak! Nem tudtak helytállani, kutya fajzat! Hála és köszönet legyen az Istennek.

A láрма egyre távolodott.

— Jól megy! — mormogta a nemes. Hanem úgy látom, hogy itt veszem ebben a lyukban. Csak még az kellene, hogy a farkasok lakmározzanak belőlem! Előbb Bohun, aztán a tatárok és végül a farkasok! Az Isten ajándékozta meg Bohunt az akasztófával, a farkasokat pedig a veszettséggel, a tatárokkal majd csak végeznek a mieink. Mihály! Mihály!

(Folyt köv.)

KÖZGAZDASÁG.**A kamara teljes ülése.**

A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara tegnap, szerdán délután tartotta teljes ülését, Huzella Gyula kir. keresk. tanácsos elnöklése alatt. Jelen voltak:

Reismann Mór o. elnök, Steiner M. Albert, Mihály Pál, Weintraub Mór, Rósingér Jakab, ifj. Cser János, Havasi Zsigmond, ifj. Moskovits Mór, Voszka Ferencz, Óváry Lajos, Köblös Ferencz,

Hillinger Miksa, Czeglédy J. Jenő beltagok; Sz. Szabó János, Berger Dávid, Gelbelger Kálmán, Lipecky Gyula (Margita), Magyar Bálint (Tenke), Kovács Gábor (N.-Szalonta), Pataky Sándor, Kriszán Ilárie (Belényes), Nuszbaum József, Rosenfeld Géza, Grósz Benő (Székelyhid), Pataky József, Fodor Lajos, Vereas András, Tóth Sándor, Habókay József, Kugler Antal (B.-Ujfalu) kültagok; a kamarai iroda részéről dr. Sarkadi Lajos titkár, Fuszek Lajos irodatiszt.

Az ülés lefolyása a következő volt:

Irodatiszt felolvasta az elnök közléseit a múlt teljes ülés óta a kamara életében előfordult mozzanatokról, amelyek kiválóbbjait már ismertették. Hosszasabban emlékezik meg az elnök a nagyváradai szakiparosok részére Nagyváradon kiváló sikerrel rendezett elektrotechnikai tanfolyamról.

Az elnök közléseit, a kamarai iroda ügyforgalmáról szóló titkári és a kamara pénztárának forgalmáról szóló pénztárnoki jelentésekkel együtt, tudomásul vették.

A kereskedelmi miniszternek a »Mintalapok« terjesztése és tömegesebb megrendelése iránt küldött leiratát tudomásul vették s kiadták az elnökségnek, hogy a közhasznú munkára hívja fel az érdekeltek figyelmét.

A kereskedelmi osztály javaslatai.

A kereskedelmi miniszter a »cheque«-ről szóló törvényjavaslat előadói tervezetére a kamara véleményét kérte. A kereskedelmi osztály javasolta, hogy az ügyet tanulmányozás végett a kereskedelmi osztály, az iparos osztály érdekelt tagjai és a levelező tagokból alakítandó bizottságnak adják ki, s a bizottság véleményét az elnökség terjessze fel a kamara véleményeként a miniszterhez. — Elfogadták az osztály javaslatát.

A keresk. miniszter a »Magyar könyvkereskedők könyvtára« című sorozatos kiadvány támogatását kéri. A kamara könyvtára részére már előzőleg megrendeltetett s az érdeklődők figyelmét is felhívta rá a kamara. — Tudomásul vették.

A bécsi Verein der am Colonialwaren handel Betheligten Firmon elnökségének, valamint a fumei keresk. és iparkamarának megkeresésére a vámhitelezés tervezett kamattal való terhelése ügyében, a kereskedelmi osztály egyhangúlag javasolja a teljes ülésnek, hogy intézzen felterjesztést a keresk. miniszterhez a végből, hogy az osztrák-magyar vámterület autonóm vámtarifájáról szóló törvényjavaslat 18 cikkéből töröltesse azon intézkedés, mely a vámhitelezést, kamatfizetés ellenében engedi meg s ha ez általánosságban így keresztülvihető nem volna, akkor az intézkedés csupán az indokolt esetben felhozott gabonaüzérkedésnek indokolatlan kedvezménye ellen fordítottván, csakis a gabonánál igénybe vett vámhitelezésre korlátozotassék; valamennyi többi árunál igénybe vett vámhitelezés kamatmentessége továbbra is fenntartassék.

A teljes ülés az osztály javaslatát elfogadta.

A keresk. dő alkalmazottak körében mozgalom indult meg a vasárnapi egész napi kötelező munkaszünet érdekében. Ez ellen a szombathelyi kereskedők társulata feliratot intézett a keresk. miniszterhez s azt pártolás végett a kamarának megküldötte. A kereskedelmi osztály a felterjesztés pártolását javasolja. — Elfogadták.

Az iparos osztály javaslatai.

A nagyszalontai ipariskola igazgatóságának kérelmére, az iparos osztály javasolja, hogy a nagyszalontai iparos tanoncok ez évi munkakiállítására 50 koronát szavazzon meg jutalomdíjakra a kamara. — Elfogadták.

Biharvármegye alispánja véleményét kér a komádi kenderkészítő telepen külön gyári betegsegélyző pénztár engedélyezése tárgyában. Az osztály ülés némi alakítások pótlása után az engedélyezés véleményezését javasolja. — A teljes ülés elfogadta az osztály javaslatát.

Az iparos osztály javasolja, hogy a Nagyváradon rendezett elektrotechnikai tanfolyam létesítéseért a kereskedelmi miniszterhez, a technológiai iparmúzeum igazgatóságához, a tanfolyam vezetőihez: Mezey Dezső tanárhoz

és a két művezetőhöz köszönő iratot intézzen a kamara. A tanfolyam céljaira szükségelt villamos áramot a városnál dr. Sarkadi Lajos eszközölte ki a saját felelősségére. Ha Nagyvárad városa nem lenne hajlandó az áram díjának elengedésére, azt az ipartestület és a kamara közösen megtérítik.

A teljes ülés az osztály javaslatát magáévá tette.

A társkamardk dírvatai.

A szegedi társkamara pártolás végett megküldötte a tengeri szabad hajózást űző magyar kereskedelmi hajók és a tengeri hajók építésének állami segélyezése iránti törvényjavaslat kiegészítése tárgyában a keresk. miniszterhez intézett feliratát. — A felterjesztést a kamara pártolja.

A fumei kamara kéri az ottani kikötőben hajóépítőtelep és hajójavító dock-medence mielőbbi létesítése iránt a kereskedelmi miniszterhez intézett feliratának pártolását. — A teljes ülés a társkamara felterjesztését pártolja.

A szegedi kamara a 8 forintos (20 franc) és 4 frtos (10 franc) aranyknak a forgalomból kivonását kéri a minisztertől s ezen feliratát pártolás végett megküldötte. — Pártolják.

A miskolci társkamara a felső kereskedelmi iskolák utolsó évfolyamába járó és katonai sorozás alá kerülő ifjak egyéves önkéntességi joga érdekében felterjesztést intézett a kamara s azt pártolás végett megküldötte. — Pártolólág hozzájárul a kamara.

A múlt évi zárszámadás.

Titkár előterjesztette a kamara 1902. év zárszámadását, amely szerint a bevételek 29632 kor. 18 fillért, a kiadások 23351 kor. 14 fillért tettek ki s így a maradvány 6281 kor. 4 fillér. A kamara vagyona 1902. év decz. 31-én 41120 kor. 4 fillér. A zárszámadást a számvizsgálók teljesen rendben találták. — Tudomásul vették s a felmentvényt megadták.

Mármarosmegye iparfejlesztő bizottsága a postai díjszabás megváltoztatása iránt a miniszterhez intézett feliratának pártolását kéri. — Hasonszellemű felirattal pártolják.

Özv. Szedlarik Istvánné nagyváradai nőipariskolája részére az eddigi segély további megadását kéri. — A segélyt megadták.

Munkástanács alakítása.

Gelléri Mór levelező tag megküldötte a munkástanácsok létesítése tárgyában tett konkrét előterjesztését, azzal, hogy a kamara esetleg annak megvalósítását a legilletékesebb helyen ajánlja. — Gelléri Mór úgy tervezi, hogy a kamarai székhelyeken, a kamarai titkárok elnöksége alatt a munkások által saját kebelől választatnának az ipartanács tagjai s határozataik, illetve véleményeik a kereskedelmi kamarák elé kerülőnek ugyan, de mindig egész szövegükben felterjesztendőnek lennének a miniszterhez.

Sarkadi Lajos azt hiszi, hogy ezen szervezet által a munkás kérdések megoldása simább lenne, mert a hol meghallgatják a munkásokat, azok jobban simulnak az állami rendhez, míg most ki vannak szolgáltatva a bujtogatóknak s a félrevezetésnek. Németországot hozza fel példának. Most azonban en bloc nem lehet elfogadni Gelléri előterjesztését, hanem elvileg fogadják csak el azt s bízzák meg az elnököt, hogy az érdeklődő kamarai tagokkal magát kiegészítve, tanulmányozzák a kérdést, lépjenek érintkezésbe a többi kamarákkal s annak idején tegyenek előterjesztést a teljes ülésnek.

Óváry Lajos helyesli az eszmét, azonban helyesnek tartaná, hogy a munkástanács elnöke az ipartestület elnöke legyen.

Köblös Ferencz: a kérdés tanulmányozást igényel s azért a jövő teljes ülésre tűzzék ki.

Ifj. Moskovits Mór az igazságot keresi. Mikor a szakegyletek létesültek, örömmel fogadták azokat, mert azt hitték, ott tanulni fognak, s mint látjuk, csupa sztrájtanyák lettek a szakegyletek, a hol szervezkednek a munkaadók meghallgatása nélkül, s azokkal szemben teljesíthetetlen követelésekkel lépnek fel. A jogos kö-

vetelés elől ő nem zárkózik el. Mielőtt a munkástanács dolgában határoznának, jól fontolják meg s a kidolgozásnál vigyázzanak.

Pataky József (B.-Ujfalú) szerint a munkástanácsnál fontosabb a munkások kiképzése, az ipartörvény olyan módosítás, hogy iparos tanoncz csak az lehessen, aki az elemi iskolát jól elvégezte. A tanácsba a legszájasabbakat választanák be.

Dr. Sarkadi Lajos rámutat, hogy az ipartörvény módosítása napirenden van. Elvileg fogadják el az előterjesztést.

A teljes ülés az előterjesztést elvileg elfogadta.

Néhány apróbb ügy letárgyalása után a teljes ülés véget ért.

Határidők.

Budapest, május 20.	
Buza októberre	7.56
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repace, aug.	11.90

Értéktőzsde

Budapest, május 20.	
Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50

Allamvasut	694.
Rimamurányi	488.
Magyar jelzalog	535.25
Salgótarjáni	
Wagon-kölcson	

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. május 20-án.	
Magyar aranyjárdék	12.26
Magyar koronajárdék	92.50
Magyar vasuti kölcson aranyban 4/10	
Magyar vasuti kölcson ezüstben 2 1/2%	
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	99.30
Italmérsi jog megváltási kötvény	
Horváth szlavonföldtehermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcson	900.
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcson	157.
Osztrák járdék papirban	100.40
Osztrák járdék papirban	100.40
Osztrák járdék aranyban	121.35
Osztrák korona járdék	101.
Osztrák államsorsjegyek	154.
Osztrák magyar bank részvény	16.43
Magyar hitelbankrészvény	730.
Osztrák hitelintézet részvény	632.
Párisi vista	95.22
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.06
Németbirodalmi márka	117.10
Londoni vista	239.66
20 márkás arany	38.42

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Gazdasági és Iparbank részvénytársaság Nagyváradon.

Hirdetmény!

Tapasztalásból tudjuk, hogy a hitelt kereső közönség igényeinek leginkább a hosszabb időre terjedő, kisebb részletekben törleszhető jelzalogkölcsonök felelnek meg. E körülmény arra indított bennünket, hogy az ugynevezett

törlesztéses kölcsönök

nyújtását is rendszeresítsük.

Az ily természetű kölcsönöknek az az előnyük, hogy az adós a kölcsön felvételétől annak teljes lefizetéseig

minden félévenként teljesítendő fizetés alkalmával

egyenlő részleteket fizet,

amely fizetési részletben

ugy a kamat, mint a tőketörlesztés bennfoglaltatik,

vagyis a tőke a kamattal együtt fizetetik s a mily arányban a kamat folyton kisebbedik, ugyanoly arányban növekedik a tőketörlesztési részlet.

A törlesztéses kölcsönök kiváló előnye tehát abban áll, hogy az adós mindig egyforma és kisebb részleteket törlesztvén, mintegy észrevétlenül és minden nagyobb megterhelés nélkül fizetheti vissza tartozását.

Gazdasági és Iparbank részvénytársaság

Nagyváradon, Szent László-tér. 1. sz., a Kishíd mellett.

286

Kizárólagos kosárüzlet!

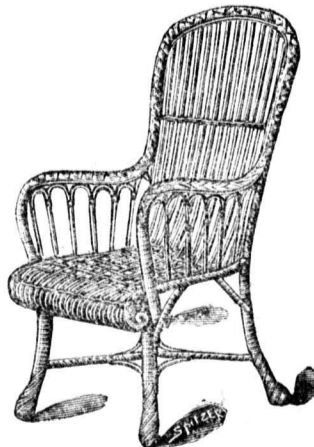
A közelgő tavaszra megérkeztek nagy mennyiségben különböző alaku kerti székek, kerti garnitúrák, utazó kosarak és mindenféle kosáránk, melyeket eredeti gyári árakban árusítok.

Nagy választék GYERMEKKOCSIKBAN, különböző házi butorokban és alkalmas ajándéktárgyakban.

Olcsó, szabott árak! Kiváló tisztelettel!

OPPENHEIM F. VILMOS KOSÁRÁRU KERESKEDÉSE

NAGYVÁRAD, Fő-utca. (Barts-ház.)

Vendéglői üzlet átvétel.

Van szerencsém a közönség szives tudomására hozni, hogy az évek hosszú sora óta ismert **»KÉK MACSKA«** című jóhírű vendéglőt a mai napon átvettem s azt ujjonnan átalakítva nyitottam meg.

A midőn vendéglőmet a közönség szives pártfogásába ajánlom, minden czélszerű ujjítással kívánok vendégeimnek szolgálni és pedig kitűnő magyar főzésű villás reggeli, ebéd és estebéd, válogatott terjedelmes étlap választékban.

Mindig friss csapolású első minőségű

Dréher-sör.

Kitűnő és tisztán kezelt váradi és érmelléki borok. Abonnensek a legszolidabb árak mellett kitűnő ellátásban részesülnek.

A legpontosabb és figyelmes kiszolgálást, valamint a legjutányosabb árak felszámítását biztosítva, a legszelebb körü pártfogást kéri

mély tiszt-lettel

288.

Leitner Ferencz,
vendéglős.

Udvari árnyékos kerthelyiség mindig
felterítve.

TÖRLESZTÉSES

jelzálog-kölcsönöket

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45

és 50 évi visszafizetésre fél éves részletekben, melyekben a kamat és a tőke törlesztése bennfoglaltatik, 500 koronától kezdve a legelőnyösebb feltételek mellett ad, esetleg drága kamatozású kölcsönöket convertál a

polgári takarékpénztár részvénytársaság
NAGYVÁRAD.

256

Első nagyváradi gyári festékraktár!

Telefon 441.

GALLOVITS I.

Telefon 441.

NAGYVÁRAD, Nagy-Teleky-utca 532. sz.,
saját ház.

Legolcsóbb festékáru bevásárlási forrás.

Ajánl

száraz és olajbatört festékeket,

firnisz, butor és koci-lackot.

Bronzok, szobafestő és mázólcsetek és meszelők
nagy raktára. 272

Különösen nagy raktár szoba-padló lackokban.

A legujabb találmányú **LINOLEUM padló-fénymázt** van szerencsém a m. t. közönség b. figyelmébe ajánlani, mely igen gyors száradásánál, fényességénél és tartósságánál fogva minden más padló-lackot fölülmul.

Első nagyváradi zálogház.

NAGYVÁRAD, KOSSUTH-UTCZA 6. szám.

Pénzkölcsön 8⁰-ra.

Értékpapirokra és sorsjegyekre 8%-ra a legmagasabb előleget ad.

Már zálogban levő sorsjegyeket, vagy értékpapirokat kiváltunk és olcsóbb kamatra magasabb kölcsönt adunk és kívánatra napi árfolyamban azokat meg is vesszük.

Mindennemű ékszerekre, ipari és árucikkekre a legkisebb összegtől a legmagasabbig legszolidabb feltételek mellett nyújt kölcsönt.

Viszafizetéseket a legkisebb részlettörlesztések mellett elfogadjuk; ugyszintén vidéki megbízásokat is elfogadjuk s azokat pontosan elintézzük.

Értékpapirok, sorsjegyek és ékszerek nagy tételeinél a legmesszebb menő kedvezmény biztosítottatik.

Mindennemű ékszerek, arany láncok, arany órák, (különlegességek) gyűrűk s az ékszer szakba vágó mindenféle czikkeket legolcsóbb bevásárlási forrása.

Diszkrét kölcsön ügyletek elintézésére a kapu alatti külön bejáratnál külön terem áll rendelkezésre.

273.

Tisztelettel:

ELSŐ NAGYVÁRADI ZÁLOGHÁZ TULAJDONOSA:

KLEIN M. és FIA,

Nagyvárad, Kossuth-utca 6. szám.

Legolcsóbb zálogház Nagyváradon.

Legolcsóbb zálogház Nagyváradon.

Csak 8 napig!

Henry-Circus

Nagyvárad, Nagypiacz-téren.

Megnyitó előadás

május

26-án.

240—1903. végreh. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött bir. vhajtó ezennel köz-
hírré teszi, hogy a nagyváradi-vidéki kir. járás-
bírósa 1903. évi V. 56/1. sz. végzésével Dr.
Stokker József ügyvéd által képviselt Dr. Soós
István ügyvéd h.-m.-vásárhelyi lakos felperes
részére öz. Terényi Lajosné lessi lakos alpe-
res ellen 486 kor. 10 fillér követelés s jár.
erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás foly-
án alperestől lefoglalt és 6275 kor.-ra becsült in-
góságokra a nagyváradi-vidéki kir. bíróság 1903.
V. 56/2. számú végzésével az árverés elrendel-
tetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatok
követelése erejéig is, amennyiben azok törvé-
nyes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán
Less községben leendő megtartására határidőül
1903. évi május hó 25-ik napjának délelőtti 8
órája kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt
butorok, zongora, könyvek, ló, ökrök, kocsik,
szekerek, gazdasági eszközök, sertések s egyéb
ingóságok a legtöbbet ígérőknek készpénzfizet-
és mellett, szükség esetén becsáron alul is el-
fognak adni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárvere-
zendő ingóságok vételárából a végrehajtató kö-
vetelését megelőző kielégítettséghez jogot tartan-
nak, hogy amennyiben részökre a foglalás ko-
rábban eszközöltetett volna és ez a végrehaj-
tási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi
bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt
kiküldöttnél írásban vagy pedig szóval bejelen-
teni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetésnek a
bírósa tábláján történt kifüggesztését követő
naptól számítatik.

Kelt Nagyváradon, 1903. évi május hó
1. napján.

Bosnyák Gergely,
kir. bírósági végrehajtó.

292.

Városi és vidéki telefon 251. sz.

Előpataki gyógyviz.

Főraktár: Bihar-, Békés- és Szilágy-megye
részére:

Szabó és Hajnal

fűszer-, csemege-, bor- és déligyümölcs-
üzletében

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,
a Széchenyi szállodával szemben.

Az „Előpataki Gyógyviz” kitűnő sikerrel használtatik:

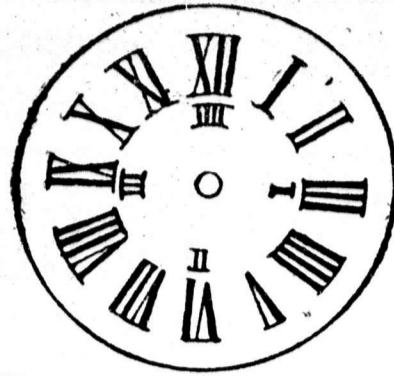
1. A gyomor és bejek idült hurutjainál, gyomorgörcs, gyomorégésben, a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor- és szélcsábában, hányásoknál.
2. Altesti vérbőségben, vérpangásban, arany-
érbén s az ezzel járó rástikór s kedélykór szo-
kásos székrekedéseinek.
3. Máj- és lépdegánatokban, az epe kivezető
csöveinek hurutos bántalmainál, sárgaságban,
epekövekben, a poszgerj és váltólázakból szár-
mazott lépdegánoknál.
4. Fejlődési sápkórban s az ezen alapuló
hőszámvavaroknál, a görvélykór torpid alakjai-
nál s különösen vérszegénységi állapotoknál.
5. A vesék és húgyhólyag hurutos bántal-
mainál, a kezdődő húgykő és fűvénylerakódás
eseteiben kitűnő hűgysavoldó.
6. A méh idült tömüléseinek, dagainál, fehér
folyás s rendetlen havazásnál.
7. A nemi részek gyengeségeiben.
8. Angolkórban egyáltalában gyermekeknél
a szervezet ép és erős kifejlődését vas-és mész-
tartalmánál fogva meglepően elősegíti.

Az előpataki ásványvizet nemcsak a
betegnek használnál, egészséges emberek-
nek is ádító italul szolgál s különösen bor-
ral vegyítve a háztartásnál általános hasz-
nálatban van. Ez idő szerint évente 1.000.000
palacszon felül küldetik szét bel- és külföldre.

Kapható: minden jelesebb fűszer-
kereskedés- és vendéglőben.

**AZ ELŐPATAKI GYÓGYFORRÁSOK
KEZELŐSÉGE.**

117

Számos kitüntetés!

Számos kitüntetés!

DADAY JOZSEF utóda

Mezey Dezső

műlakatos és toronyórák

Nagyvárad, Szent János-utca 320. sz.

Van szerencsém a m. t. közönség b. figyelmét felhívni a mai kor igényeinek
teljesen megfelelő és a legmodernebbül berendezett

műlakatos és toronyóra műhelyhelyiségemre,

hol több kiállításon kitüntetett szerkezetű TORONYÓRAIM vörös fémből
készült főkeretekkel s a felhuzást könnyítő, a legcélszerűbb módon alkalmazható külön
mozgó orsókkal s a súlyemelő czinkezett vassodronyköteleket tartó vashengerekkel
és ingaszabályozó csavarokkal vannak ellátva.

KÉSZ TORONYÓRAIMNAK jótállás-felelősség melletti felállítását is elvállalom
melyek pontos járásáért szavatolok.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam kiváló tiszlet-tel

MEZEY DEZSŐ,
műlakatos és toronyórák.

216

Fontos az érdekelteknek tudni.

hogy míg egyéb fajta keserűvizekből egy egész pohárral szükségeltetik.

addig hathatós már fél pohár

IGMÁNDI

KESERŰ-VIZ.

Mint kitűnő étvágyat hozó természetes gyomortisztító és hashajtó.
Amellett könnyen bevehető, mert íze nem émelygős, sós,
hanem kellemes keserű.

Kapható mindenütt, úgy a forrástulajdonos:

SCHMIDTHAUER LAJOS gyógyszerésznél **KOMÁROMBAN,**
üvege 60 fillér.

Minőségileg kéretek össze nem téveszteni más olcsóbb fajta keserűvizekkel s
beszerzésnél határozottan SCHMIDTHAUER-féle Igmándi viz kérendő.

Kapható helyben minden gyógyszertár és fűszerkereskedésben. 288

Export Amerika és Angolországba.

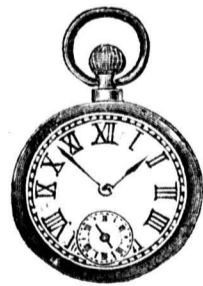
Telefon 418.

Kerületi képviselő: **Biró József.**

Telefon 418.

Első és legnagyobb órajavitó műhely.

ÓRA-, ÉKSZER- és LÁTSZER-ÜZLET!

Nálam már

nem kell reklám,

hisz minden ember jól tudja, hogy a

színház oldala mellett

Kepes Márton

első és legnagyobb órajavitó műhelye a legelőnyösebb.

Minden órát kivétel nélkül

szigoru egy évi jótállás mellett

javitok meg.

Kérem az én műhelyemet nem összehasonlítani más reklám-tűzetekkel.

244

FÜLÖP ISTVÁN szállodája

étterme és sörcsarnoka

Nagyváradon, Fő-utca, a vasuti indóház mellett.

Kerthelyiség.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a

Wöber szálloda kerthelyiségét
a mai kor igényei szerint átalakítottam s azt
már megnyitottam.

Megköszönve a n. é. közönség részéről irányomban tanusított pártfogását és jóindulatát, mit *jó konyhám, tisztánkezelt italaim s előzékeny és pontos kiszolgálás* mellett szerencsém volt kiérdemelni, ígérem, hogy a jövőben is igyekeznem fogok t. vendégeim bizalmát minden tekintetben kiérdemelni.

Jó zenéről gondoskodva van.
Kerthelyiségemben egy jól gondozott, fedett *tekepálya* áll a szórakozni vágyó vendégeim rendelkezésére.

Tisztelettel

FÜLÖP ISTVÁN,
vendéglő- és szállodatulajdonos.

Naponta frissen csapolt **S Ö R**, saját termésű, tisztán kezelt

HEGYI BOROK.

Társas-ebédek, vacsorák vagy lakomák
étlap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadtatnak.

ABONNENSEK elfogadtatnak mérsékelt árak mellett.

Egyben van szerencsém a t. vidéki utazó közönség szives figyelmét felhívni arra, hogy

vendég-szobáimat

teljesen **ujjonnan berendeztem**, tisztántartására különös gondot fordítok és a **szobá-
árakat** mérsékeltlen leszállítottam.

➡ **Nagyobb mennyiségű bor megrendelésnél árkedvezményt nyújtok.** ➡

Három szobából álló lakás május hó 1-től kiadó.

Távbeszélő: 67. sz.

KRUGSTEIN IZIDOR UTÓDA

Sü göny czím: Rosenberg Izsó

Rosenberg Izsó

építkezési anyagok, gazdasági
cikkek és zsiradékok nagy raktára.
Nagyvárad, Kossuth-utca.

I-ső rendű **BEOCSINI** Portland-CEMENT.
I-ső rendű **R o m á n**

EGERESI alabastrom és szobrász **GIPSZ.**

MENYEZET NÁDFONAT.

CEMENTLAPOK és **BETONCSÖVEK.**

CARBOLINEUM és **TINCTORAL**

megóvják a fát a korhadástól.

== K Ö A G Y A G C S Ö V E K. ==

Valódi ASZFALT FEDÉLLEMEZEK.

Aszfalt ELSZIGETELŐ lemezek.

== Köszén-Kátrány. ==

Gazdasági cikkek:

Kitünő minőségű gép- és henger-olajok.

I-a REPCZE-OLAJ (égető-olaj).

Első rendű

250

TOVOTTE gépszir, kocsikenőcs és petroleum.

CARBOLSAV.

CREOLIN.

Telefonszám 318.

Telefonszám 318.

Olcso és szakszerű

**VILLAMOS berendezéseket,
motor- és szellőztető szereléseket**

elvállal a

NAGYVÁRADI

Műszaki Villamos Vállalat és Csillár-raktár

Nagyváradon, Kert-utca 81. sz. (Auer-üzlet).

Junius 1-től a „Nagyvárad Takarékpénztár“ palotájába lesz áthelyezve.

Ne mulassza el senki **költségvetést** kérni, mely teljesen **díjmentesen**
eszközöltetik.

Kiváló tisztelettel

290

Guthard Imre,
budapesti elektrotechnikus.

Grünfeld Ignácz,
vállalkozó.

Szakszerűleg teljesített villamos felszerelésimről tanuskodnak a hozzám intézett elismerő levelek, melyekből csak néhányat bocsátok közre:

Tek. Guthard Imre elektrotechnikus urnak N.-Várad.

Megkeresésére ezennel készséggel igazolom, hogy ön lakásom villamos világítási szerelését, illetőleg berendezését legteljesebb megelégedésemre végezte, munkája teljesen kifogástalan, másfél éve annak, hogy azt végezte, de eddig még legcsekélyebb hiányt vagy hibát sem lehetett azon találni. Budapest, 1903. május 11.

Tisztelettel

Szerényi József,
miniszteri tanácsos.

Tekintetes Guthard Imre urnak Nagyvárad.

Ezennel értesítjük, hogy váci-utcai üzletünknek villamos berendezésével, dacára annak, hogy eleinte féltünk, hogy e complicált nehéz munkát nem fogja kívánságunkhoz méltón szállítani, nagyon meg vagyunk elégedve és reméljük, hogy pesti üzletének megnyitásakor ismét adhatunk Önnek munkát. Budapest, 1903. május 13-án.

Tisztelettel

Quentzer Testvérek
cs. és kir. udvari kalapgyárosok
Budapest, IV., Váci-utca 7.

Tek. Guthard Imre elektrotechnikus urnak N.-Várad.

Hozzánk intézett megkeresésére örömmel igazoljuk, hogy czégünknek a villamos világítási munkálatokat teljesítette, melyekkel mi teljes mértékben meg voltunk elégedve. Budapest, 1903. május 15-én.

Tisztelettel

Wodianer F. és Fiai (Lampel Róbert-féle)
cs. és kir. udvari könyvkereskedés
Budapest, VI., Andrássy-ut 21.

Figyelem!

Az „Amerikai áruház” olcsó árakban utólérhetetlen!

Értesíteni kívánom a t. vevőközönséget, hogy az üzlet a régi helyiségbe **Fő utca (Bazár-épület)** lett visszahelyezve, a hol most a rövidáruval kapcsolatban

gyönyörű rőfös raktár lett berendezve

teljesen új, remek áruval, melynek megtekintése figyelmet érdemel.

221.

Telefon-szám: 372.

Tisztelettel

AMERIKAI ÁRUHÁZ.

Andriska Jenő

RÖVIDÁRU, NŐI- és FÉRFI

SZABÓKELLÉKEK

és DIVATÁRUK RAKTÁRA

NAGYVÁRAD, Szent László-tér 1. szám.

Ajánlja tavaszi újdonságait, u. m.

Hölgyeknek: szalagok, csipkék, ruhadiszek, nap-ernyők, művirágok, harisnyák, zsebkendők, övek, bőrtáskák stb.

Csipke- és tüll-gallérok és boák!!

Uraknak: Nappali- és háló-ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, nyakkendőtüskék és inggombok, esőernyők, harisnyák és lábtyúk, nadrágtartók, sweatterek, tornaingek, zsebkendők stb.

140

Keztyű és derékfűző (mieder)

gyári raktár!

Szabóknak és varrónőknek árendemény.

Pontos kiszolgálás!

Szabókellékekben nagy választék! Vidéki megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek.

Rövidáruban újdonságok és czélszerű különlegességek.

ALAPITTATOTT: 1883-ban.

TELEFONSZÁM: 465.

Cement-, műkö-, beton- és aszfalt-ipar vállalat.

190

POLLÁK SAMU

Nagyvárad, Kert-utca 10. sz. || Kolozsvár, Szappan-utca 6. sz.

Állandóan készít: egyszerű cementlapot, sajtolt diszes mozaiklapot, csatorna-csőveket, lépcsőket, fedlapot, esőviz-folyókát és mindennemű **MŰKÖVET**, továbbá SZABADALMAZOTT HORNÝOLT **FEDÉLCSEREPET**, teljesen TŰZBIZTOS szabadalmazott **gipsztáblát** válaszfalak gyors előállítására.

Elvállal jótállás mellett:

nedves lakások gyökeres szárassá tételét, mindennemű aszfaltozást, betonozást, terazzo-munkát művészi kivitelben.

Ajánlkozik: járdák, szökő-kutak, csatornák, diszes fal és kerámiburkolatok, aszfaltparketták stb. elkészítésére.

Költségvetés ingyen és bérmentve.